

מגזין הבולאים בישראל

גליון מס' 68 • תשרי תשס"ח • ספטמבר 2007 • מחיר 30 ש"ח

“מבט להנפקת דצמבר” (עמ' 7)

בחודש מאי 2008 תפתח בגני התערוכה בתל אביב "אליפות העולם בבולאות ישראל 2008". מתכונת חדשנית זו שונה ממה שהורגלנו בו עד כה בתערוכות קודמות, ומעוררת שאלות רבות מצד אספנים ומציגים. בגיליון זה של שובל תמצאו את הראשון בסדרת מאמרים, העתידיים להתפרסם בגיליונות הקרובים, ובה תוסבר מהותה של אליפות העולם בבולאות, ויוצג מבחר מתוך האוספים שנוכל לראות בתערוכה.

אלו החוששים לעתידה של הבולאות, והמבכים את היעלמותם של האספנים, ימצאו נחמה פורתא בשתי ידיעות, לכאורה שונות מאוד זו מזו. מחד גיסא, ידיעה המבשרת כי נשיא צרפת החדש, ניקולה סרקוזי, הוא אספן בולים, ומאיך גיסא, תיאור מפגשי הסיכום של חוגי הבולאות שהתקיימו בבתי הספר בירושלים. הידיעות אמנם שונות, אולם יש להן מכנה משותף ברור. רבים מן האספנים הסמויים, האוספים להנאתם בביתם הפרטי, עושים זאת כהמשך לחוויה נעימה שחוו בילדותם. ילדים בהחלט ממשיכים לגלות עניין רב בבולים, כאשר טורחים לספר להם על דבר קיומם. ככל שנמשיך לעסוק בחינוך ובהכשרת ילדים להכיר בולים, ונלמד אותם ליהנות מן התחביב, כך נגדיל את מספרם של אלו שבגיל מבוגר יותר יזכרו בחוויית הילדות ויחזרו לעסוק בה באופן פעיל. המדובר בהשקעה לטווח ארוך, ואדם חכם החושב על העתיד, לא יזנח פעילות זו גם אם לכאורה אינה משתלמת במיידית.

מילת המפתח היא מעורבות. כל אחד מאיתנו החפץ בהמשך קיומו של התחביב, ובפיתוח הבולאות, חשוב שיגלה יוזמה, ויתרום את חלקו לטובת כולנו. בעיתון זה ניתן למצוא את תרומתו של נמרוד דגני, ששיתף את קוראיו שובל בחוויותיו מן הביקור בשוק הבולים בשנחאי, ואני מזמין גם אחרים לספר לנו מחוויותיהם במקומות אחרים. אני שמח על ההיענות היפה במשלוח פתרונות לחידות המתפרסמות בשובל, ובמיוחד שמח על האפשרות לחלק פרסים לעונים נכונה. האנשים הבאים זכו לאחרונה בסדרן בולים: חידת הדגלים וחידת נווה צדק מגיליון מספר 66 – רונן ארד מאשקלון, וכחלון נופר מראש"צ. חידת העקבות מגיליון מספר 67 – בני תמרי, קדרון.

לרגל חודש החגים אני מצרף בול שהונפק בפולין בשנת 1984, ועליו תמונה של הצייר הפולני אלכסנדר גירימסקי. בתמונה מתוארים יהודים המקיימים את מנהג ה"תשליך" בצהרי היום הראשון של ראש השנה.

החידה הפעם תעסוק גם כן בראשי שנים. עמים שונים חוגגים את ראש השנה במועדים שונים. בין הקוראים שישלחו פרטים על חמישה בולים המתארים כל אחד מועד שונה של ראש שנה, יוגרל אלבום בולים.

התאחדות
בולאי
ישראל

גליון מס' 68
תשרי תשס"ח – ספטמבר 2007
מחיר: 30 ש"ח
מנוי שנתי: 100 ש"ח

בהוצאת התאחדות בולאי ישראל
מען המערכת: ת"ד 4523, ת"א 61045
טלפקס: 03-6295547
E-mail: ipf@netvision.net.il
http://www.israelphilately.org.il

מנכ"ל: טיבי יניב
עורך ראשי: משה רימר
עיצוב גרפי: א. אורן הפקות דפוס

הפקה: א. אורן הפקות דפוס
שרות רוטשילד 109, ת"א
טל. 03-6850980

תוכן העניינים

- על הפרק..... 2
- מכתבים למערכת 3
- הנפקות חדשות בארץ..... 4
- "אילת הגלילית"..... 8
- אליפות העולם בבולאות 9
- רשמים מתערוכת סט' פטרסבורג... 12
- מהנעשה בארץ 13
- לא כל הנוצץ בול 16
- יודאיקה 19
- S.E.P.A.C..... 22
- מהנעשה בעולם..... 23
- רשמים משוק הבולים בשנחאי 24
- הנפקות חדשות מחו"ל..... 26
- ספרים חדשים בספריה..... 28
- חותמות דואר ישראל 30

האם גל"ז קספרוב מזוייף?

לעורך שלום,

קיבלתי אתמול את שבל החדש וכולי תשבחות לגיליון היפה. במדור היוזאיקה פורסמה גיליונית זיכרון מהרשות הפלסטינאית בה מופיעה דמותו של השחמטאי היהודי קספרוב. האם בולים אלו אמיתיים או שהמדובר בעוד זיוף מהנפוצים היום בשוק?

אלי מועלם

תגובת המערכת:

ראשית, תודה על המחמאות. באשר לגיליונית קספרוב, לצערי אכן מדובר בזיוף. אני מתנצל על הפרסום השגוי, ומודה לך על הערות. (הערת העורך: בשיחה שקיימתי עם מר אלי מועלם הוא ניאות לכתוב מאמר המפרט את תופעת ההנפקות המזויפות הפורחת שוב בשנים האחרונות. אני מודה לאלי על היוזמה, ומזמין את הקוראים לעיין במאמר המתפרסם בעמוד 16).

מחירי מעטפות יום ראשון

שלום רב,

אני נעזר רבות בקטלוג בולי ישראל המופיע באתר התאחדות בולאי ישראל. לדעתי רבים יודו לכם אם תוסיפו לקטלוג את מחירי מעטפות היום הראשון מאז הקמת המדינה ועד היום.

לגבי השנים הראשונות חשוב לפרסם את הן את מחירי המעטפות שעליהן בול עם שובל והן את אלו שעליהן בול ללא שובל. בברכה

אמנון

תגובת המערכת:

בכוונת התאחדות בולאי ישראל להרחיב את קטלוג בולי ישראל המופיע באתר האינטרנט ולכלול בו פריטים נוספים. לקטלוגי הבולים והחותמות הקיימים כיום עתידיים להצטרף בחודשים הקרובים קטלוגים נוספים דוגמת דברי בולים, קונטרסים, ומעטפות יום ראשון.

מעוניין להתכתב

I would like to have friends in Israel and to exchange stamps with them. I exchange mint** stamps from Poland , Europe, China, Thailand and other countries .

Jerzy Krupianik
ul. Hrabenska 25
38-524 Besko
POLAND
krupianik@vp.pl

לאן נעלמה השמחה?

לעורך שלום,

שמתי לב כי בעבר, לפני ראש השנה, הונפקו בישראל בולים ועליהם הכיתוב "מועדים לשמחה". בשלב מסוים בוטל הכיתוב הזה על הבול, ובמקום זאת נרשם רק "מועדים". הייתי מעוניינת לדעת - אם אפשר - מדוע שונה הכיתוב, ואם הייתה כוונה מיוחדת בכך.

בנוסף, בזמן שחיפשתי בקטלוג הבולים הממוחשב באתר האינטרנט של התאחדות בולאי ישראל, נתקלתי במספר שגיאות בהסברים המצורפים לבולים. רציתי לברר למי ניתן להודיע על מנת שיתוקנו.

בברכת שנה טובה

ניצה וולפנדון

תגובת המערכת:

באשר לרשימת השגיאות שאיתרת וצרפת למכתבך, אין לי אלא לברך אותך על תשומת הלב ועל היוזמה לפנות ולהעיר. כל השגיאות תוקנו באתר במיידית, ואשמח להמשיך ולקבל בעתיד הודעות דומות שיאפשרו לשפר את האתר ותכולתו.

בעקבות פנייתך בדקתי את נושא הכיתוב על בולי מועדים, ואכן, עד שנת תשמ"ה נהוג היה לכתוב על בולי הסדרה המסורתית המונפקת לקראת ראש השנה "מועדים לשמחה", והחל משנת תשמ"ו (1985) שונה הכיתוב ל"מועדים". טרם עלה בידי לברר מה הסיבה לשינוי, ואני מבקש את עזרת הקוראים בפתרון התעלומה.

כנס

יום הבולאות

יערך ביום שלישי

11 בדצמבר 2007

בין השעות 10 - 16

במלון רנסנס

הירקון 121 תל אביב

מחיר הכנס 100 ₪

כולל ארוחת צהריים

השתתפות בכנס מחייבת הרשמה מוקדמת

במשרדי התאחדות

בולאי ישראל

טלפון: 03-6295547

הצעות לבולים חדשים

לשנת 2009

השירות הבולאי מבקש מן הציבור, מוסדות ויחידים, להציע נושאים (לא ציורים) לבולים חדשים לשנת 2009, תוך מתן דגש על נושאים לילדים ולנוער.

על ההצעות להיות מפורטות, ולא כלליות כמו: "טבע", "אישים" וכד'.

את ההצעות יש לשלוח עד לתאריך 25.10.2007

בדואר אל:

מנהל השירות הבולאי

שד' ירושלים 12

תל אביב-יפו 68021

או בפקס: 03-5123901

או בדואר אלקטרוני:

philserv@postil.com

מועדים התשס"ח נשים בתנ"ך

מועדים לשמחה - נשים בתנ"ך - יעל

מועדים לשמחה - נשים בתנ"ך - אסתר

מועדים לשמחה - נשים בתנ"ך - מרים

לרגל השנה החדשה בחר הפעם השירות הבולאי להתמקד בדמותן של שלוש מן הנשים החשובות והמרשימות בתנ"ך. המדובר בנשים המוצגות בתנ"ך כבעלות יוזמה ואומץ לב, המצילות במעשיהן את עם ישראל.

מבחינה כרונולוגית הראשונה מבין השלוש היא מרים, אחותו של משה רבנו. כזכור, בתקופה בה נולד משה, גזר פרעה מלך מצרים שיש להרוג את כל התינוקות ממין זכר מיד עם לידתם. אימו של משה הסתירה אותו בתיבה הצפה על פני הנילוס, ומרים התנדבה למשימה המסוכנת לעמוד ולשמור על משה התינוק. כאשר גילתה בת פרעה את משה וניחשה שהמדובר באחד מילדי העברים, הסתכנה מרים שוב והעזה להציע לבת המלך לאתר עבורה מינקת לתינוק. אומץ הלב של מרים זכה להערכה רבה במסורת היהודית, ותכונותיה כמנהיגה באו גם הם לידי ביטוי כאשר ארגנה את שירת ההודיה לאל בעקבות פרשת קריעת ים סוף.

סיפורה של יעל מופיע בתנ"ך בספר שופטים, פרק ד'. בתום המלחמה שניהלו בני ישראל, בהנהגת דבורה הנביאה וברק בן אבינועם, כנגד סיסרא, שר צבאו של מלך חצור, נימלט סיסרא וביקש מחסה באוהלה של יעל, אשת חבר משבט הקיני, שהיו בני בריתו של מלך חצור. יעל פיתתה את סיסרא להיכנס לאוהל, הגישה לו מזון, וכאשר נרדם, הרגה אותו על ידי תקיעת יתד ברקתו. הריגתו של סיסרא זיכתה את יעל במעמד של גיבורה, ולברכות בדברי השירה של דבורה הנביאה.

אסתר המלכה זכתה לכבוד גדול במסורת היהודית, והיא אחת משתי נשים בלבד שיש בתנ"ך ספר שנקרא על שמן (השנייה היא רות). בתחילת סיפור המגילה מתוארת אסתר כדמות פסיבית. "לוקחים אותה", "מביאים אותה", ולמעשה איש אינו שואל לדעתה או להסכמתה. מצב זה משתנה לחלוטין בהמשך המגילה, כאשר מרדכי פונה לאסתר ומבקש ממנה לפעול למען הצלת היהודים. אסתר מתגלה כאישה אמיצה מאוד, שלמרות הסכנה המרחפת על ראשה, מעיזה להיכנס ולהתייצב בפני המלך אחשוורוש. אסתר מתכננת ומבצעת בקור רוח את הפעולות שיובילו לשינוי החלטתו של המלך, למפלתו של המן צורר היהודים, ולהצלת העם כולו.

מה למרים ולסטלה מאריס?

המנזר "סטלה מאריס" שעל פסגת הכרמל מוקדש למרים, אם ישו, אולם אין זה הקשר היחיד של המילה "מרים" למקום.

השם מרים, מורכב משני חלקים, **מר** - ים. **מר** - היא מילה בעברית שמשמעותה טיפה.

ים - פשוטו כמשמעו, ים. כלומר, משמעות השם מרים הוא "**טיפת ים**". הים הגדול, ותנועת המים שבו, הקסימו את בני האדם, והולידו שורה של שמות המתארים את הים ומרכיביו. כך אנו יכולים למצוא שמות כמו **גל**, **אדווה**, שמשמעותם דומה לזו של טיפת ים.

המילה **מר** במשמעות של טיפה מופיעה פעם אחת בתנ"ך, בספר ישעיהו, פרק מ', פסוק ט"ו. הנביא אומר: "**הן גוים כמר מדלי, וכשחק מאזנים נחשבו**". ומתכוון בכך שהגויים, המנסים להתמודד מול האלוקים, הם חסרי ערך, כמו טיפה מדלי, וכמו האבק הנשאר בכפות המאזניים לאחר השקילה.

גם המילה "מרזב" משמעותה "טיפה - זבה", כדברי רבנו עובדיה מברטנורא בפרושו על בבא בתרא, ג', ו': "מרזב - מקום שהטפה של גשמים זבה ממנו" (תודה לד"קו על גילוי המקור).

הנוצרים הראשונים, שפעלו ברחבי האימפריה הרומית, ודיברו לטינית, הכירו את המשמעות של השם מרים, ותרגמו אותו מילולית, בתור טיפת ים, או בלטינית,

סטילה מאריס

המילה **סטילה**, משמעותה טיפה. (אני מניח שרבים שמעו על טיפות העיניים הפופולאריות, הנקראות בשם סטילה, כלומר טיפה). ואילו המילה **מאריס**, משמעותה ים. (נא להיזכר בחיילי המארינס, כלומר החיילים התוקפים מן הים).

עם הזמן, השתבשה המילה **סטילה**, והפכה להיות **סטלה**, כלומר כוכב. השם המלא "סטילה מאריס", טיפת ים, הפך להיות "**סטלה מאריס**", כלומר, כוכב הים.

זה המקור לשמו של המנזר המפורסם, המשקיף לים ממרומי פסגת הכרמל, והמוקדש למרים, אם ישו.

משה רימר

מחוות יהדות מרוקו לביית המלוכה הרב שלום משאש

קהילת יוצאי מרוקו בישראל בחרה לבצע מחווה של תודה לביית המלוכה במרוקו, בדמותו של בול דואר ישראלי המוקדש לאחד הרבנים החשובים ביותר שהוציאה הקהילה מקרבה במאה העשרים.

ביית המלוכה במרוקו תרם רבות ביחסו הטוב לשמירת בטחונה הפיזי של הקהילה היהודית, גם בתקופות קשות בהן היו היהודים נתונים לרדיפות ולסכנות. יחס זה בא לידי ביטוי בשורה של מחוות וצווים מלכותיים לטובת היהודים.

הרב שלום משאש נולד בעיר מכנאס בשנת 1909, והתגלה כעילוי כבר בצעירותו. בגיל 22 ניהל בית ספר בעיר, ופרסם שני ספרי הלכה, בגיל 35 יזם הקמת ישיבה ללימודים תורניים גבוהים, ובגיל 40 התמנה לדיין בקזבלנקה.

בשנת 1976 הוזמן הרב משאש על ידי הרבנים הראשיים בישראל לעלות לארץ, והתמנה לרב הראשי של ירושלים. גם בישראל המשיך הרב משאש להוציא לאור את כתבי חכמי מרוקו, פעילות אותה החל עוד בהיותו בחו"ל. הרב נודע בזכות פסיקתו בענייני הלכה, וכן בקשרים שהמשיך לקיים עם בית המלוכה במרוקו. הרב משאש נפטר בשנת 2003, ונטמן בירושלים.

התאספה קבוצה קטנה של חברים והקימה ארגון בטחוני-מחתרתי בשם "בר גיורא", גרעין לצבא היהודי בעתיד.

שנתיים לאחר מכן, בשנת 1909, החליטו חברי הקבוצה להרחיב את השורות ולקלוט לארגון חברים חדשים. הארגון החדש זכה לשם "השומר", והוא הוצג בפני השלטונות התורכיים כארגון שנועד לשמור על הרכוש היהודי במושבות מפני גנבים ושודדים.

אנשי השומר ביקשו לקדם בפעילותם מספר מטרות שהמשותף להן היה תקומת עם ישראל במולדתו ההיסטורית. הם ביקשו להתערות בתרבות המקומית, וראו בדמותו של הערבי הבדואי מודל לדרך בה יש להתנהג. התמונה המופיעה בבול של חמשת הרוכבים אנשי השומר, שצולמה ככל הנראה בשנת 1910, מציגה אותם כשהם רכובים על סוסים ערביים ולבושים בלבוש ערבי.

בבול מופיע תצלום השער של חוות סג'רה שבגליל, שם החל הארגון לפעול. עם השנים הצליח "השומר" לחתום על חוזה שמירה עם רבות מהמושבות היהודיות בארץ ישראל, תוך שהוא דוחק את רגלי הערבים שהחזיקו במשרות אלו עד אותו זמן. הערבים הגיבו במקרים רבים בתקיפת המושבות, ובניסיונות להרוג את השומרים שגזלו מהם לטענתם את פרנסתם, דבר שהוביל לשורה ארוכה של התנגשויות דמים בין יהודים וערבים.

בשנת 1913, בעקבות שורה של תקריות חמורות עם הערבים, הואשמו אנשי שומר שהם מלבים את האש בפעילותם, וחלק מן המושבות החליטו לבטל את חוזה השמירה עם הארגון. מלחמת העולם הראשונה שפרצה שנה לאחר מכן פגעה קשות בפעילות השומר, ולאחריה, עם כינון שלטון המנדט הבריטי בארץ ישראל, התפרק ארגון השומר.

ארגון "בר גיורא" וממשיכו "השומר" התקיימו רק שלוש עשרה שנים, אולם בפעולתם הניחו ארגונים אלו את היסודות לתפיסת הביטחון העצמי של אנשי הישוב היהודי בארץ, כפי שבאו לידי ביטוי בארגון ההגנה ולימים, בצה"ל.

בצדו הימני של הבול מצויר דגל השומר, ועליו סיסמת הארגון "בדם ואש יהודה נפלה, בדם ואש יהודה תקום", הלוקחה משיר שכתב המשורר יעקב כהן. בנוסף רקום על הדגל מגן דוד ובמרכזו, על רקע אדום, המילה "השומר".

השומר

בתחילת המאה העשרים החלו להגיע לארץ ישראל ראשוני העולים בני העלייה השנייה. רבים מהם היו צעירים, רווקים, שעזבו את המשפחה במזרח אירופה, ובמקרים רבים ברחו מן הבית בניגוד לדעת ההורים. בקרב הצעירים פיעם רגש ציוני חם, ורצון עז לשנות מן היסוד את מצבם של היהודים בעולם.

במזרח אירופה באותה תקופה היה מצב היהודים בכי רע. שלטונות רוסיה הצארית, שהיו נתונים למתקפה בלתי פוסקת מצד מהפכנים בעלי השקפה סוציאליסטית, ניסו להטות את אי השקט של הציבור ולהסית אותו כנגד היהודים. גל של פרעות יזומות בוצע כנגד קהילות יהודיות שונות. חלקן, דוגמת "פרעות קייסיב", זכו לפרסום ותהודה עולמית, אולם מרביתן בוצעו בלי כל מחאה מצד הציבור הלא יהודי. כמעט בכל המקרים בוצעו מעשי הטבח ביהודים בלי שאיש מביניהם יעז לקום ולנסות להתגונן באופן מאורגן.

את המצב הזה ביקשו כאמור העולים לשנות מן היסוד, ובעיקר ביקשו לשנות את תדמיתם של היהודים כעם חלש, חסר יכולת התגוננות. היו שניסו להקים ארגוני הגנה עצמית עוד ברוסיה, אולם התארגנויות אלו נרדפו על ידי המשטרה החשאית וחבריהן, שנאלצו להימלט מרוסיה, עלו לארץ ישראל. בשנת 1907, בחדרו של יצחק בן צבי ביפו,

המובחרים למילואים

בשנת 1949, בתום מלחמת העצמאות, החלו המנהיגים לבחון את הדרך המתאימה להמשך פעילותו של צה"ל.

היו בין מפקדי הצבא כאלו שביקשו להקים צבא מקצועי, ולבסס את צה"ל על מספר גדול של משרתי קבע. לעומתם, אחרים הצביעו על קשייה של ישראל כמדינה צעירה, דלת אוכלוסיה ומרוששת, וביקשו לאמץ מודל שבמרכזו צבא מילואים גדול.

הויכוח שהלך וצבר תאוצה, הוביל בסופו של דבר להתפטרות הרמטכ"ל יגאל ידון, ולמינויו של מרדכי מקלף כמחליפו. מקלף הסכים לקבל על עצמו את התפקיד לשנה אחת בלבד, ובמהלכה גיבש את תפיסת מבנה צה"ל כפי שהיא קיימת עד היום.

צה"ל מגייס מידי שנה את בני השמונה עשרה לשירות צבאי שעיקר מטרתו להכשיר אותם לשירות בצבא המילואים. רק מעט מן המתגייסים ממשיך לשרת בצבא הקבע, ומרביתם משתלבים ביחידות המילואים, המתאמנות ועומדות מוכנות ליום פקודה.

בכל מלחמות ישראל פעלה שיטה זו, וצבא המילואים נרתם למשימות השונות ושימש ככוח המכריע בהשגת הניצחונות.

בשנים האחרונות היה מי שביקש לשנות את התפישה, ולצמצם את תפקידם של אנשי המילואים במפת הביטחון של צה"ל ומדינת ישראל. מלחמת לבנון השנייה שבה והוכיחה

והמוכר ביותר של אילת, המצפה התת-ימי שנבנה בסמוך לשמורת האלמוגים של העיר, ומאפשר לצפות בנוף המרהיב של מפרץ אילת.

על גבי התווית המונפקת מאוטומט "סימה 2050" המוצב בבית הדואר באילת מוטבע מספר הזיהוי 013.

על גבי התווית המונפקת מאוטומט "סימה 2050" המוצב בבית הדואר בכרמיאל מוטבע מספר הזיהוי 004.

על גבי התווית המונפקת בשירות הבולאי מוטבע מספר הזיהוי 001. תווית זו היא המסופקת למנויי השירות הבולאי כחלק מההזמנה הקבועה.

למרבה הצער, כי לא ניתן לקיים את רמת הביטחון הדרושה לישראל, ללא המשך קיומו והכשרתו של צבא מילואים מיומן.

בשנה האחרונה אנו עדים לשינוי מגמה, ולחזרה למתכונת הקודמת של אימון חיילי המילואים. דרך זו מטילה עול כבד על האזרחים הנקראים לשירות, ולמדינת ישראל חשוב להביע את הוקרתה לאלו הנושאים בעול ותורמים לביטחונה.

בצד תגמולים חומריים וחוקים שנועדו להגן על המשרתים במילואים, הוחלט להביע הוקרה זו גם באופן סמלי, על ידי הנפקת בול דואר המעודד את השירות במילואים, ומעניק למשרתים את הכבוד המגיע להם.

"הבול שלי" כחול לבן

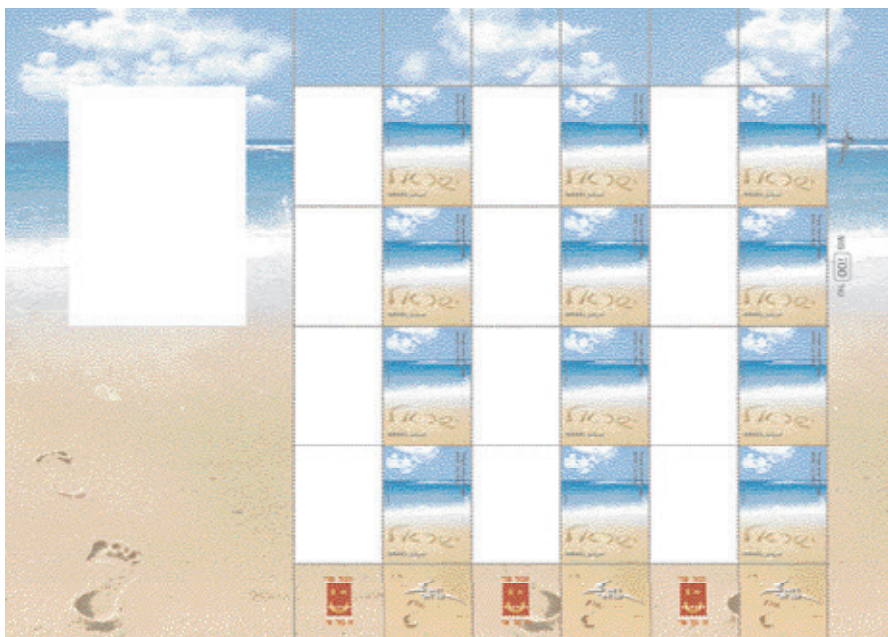
בול חדש מן המניין, המציג את חוף הים של ישראל, הונפק גם במתכונת רגילה וגם בגיליונות מיוחדים המיועדים להדפסת "הבול שלי".

בין העננים הלבנים שילב הצייר גם ענן "ציוני", שצורתו צורת מגן דוד.

תווית דוארמט "אילת"

תווית דוארמט חדשה ועליה מראה נוף אילת הוכנסה לשימוש ביום 27 באוגוסט 2007 בבתי הדואר של אילת ושל כרמיאל. על גבי התווית מופיע סימן ההיכר הבולט

**100 שנה לתל אביב
כיכר דיזנגוף - גל"ז**

בהמשך לבול שהונפק בחודש יוני השנה כחלק מסדרת אתרי מורשת עולמית, ושהוקדש להכרזתה של העיר הלכנה של תל אביב כאתר מורשת עולמית, הנפיק השירות הבולאי גם גיליונית זיכרון בעלת עיצוב דומה המוקדשת לחגיגות מאה שנים לתל אביב.

אמנם ראשיתה של תל אביב בשכונת אחוזת בית שנוסדה בשנת 1909, וחגיגות המאה יערכו בעוד שנתיים, בשנת 2009, אבל לאור העובדה שתערוכת הבולים הבינלאומית תתקיים בתל אביב בשנת 2008, הוחלט לנצל את האירוע ולהתחיל לחגוג מוקדם יותר. זהו הפריט השלישי עליו הוטבע סמלה של "אליפות העולם לבולאות - ישראל 2008".

מבט להנפקת ימואר

יום הזיכרון להנצחת קורבנות השואה

מבט להנפקת דצמבר

הרב כדורי

מבט להנפקת נובמבר

צמחי תבלין - ער אציל

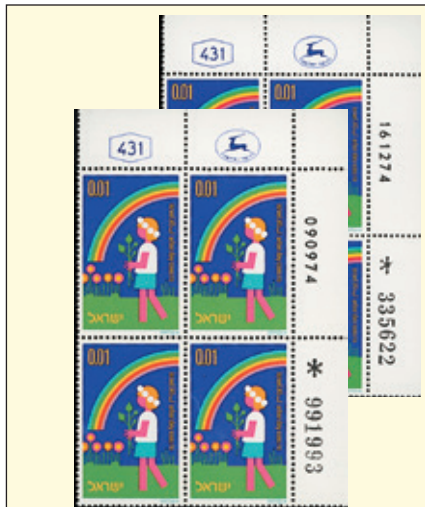
צמחי תבלין - קורנית מקורקפת

שמורת החולה

“אילת הגלילית”

אחד ההבדלים שמקובל להציג, בין בול מן המניין ובין בול זיכרון, הוא שכול מן המניין יודפס מספר פעמים בהתאם לצורכי הדואר, בעוד שכול זיכרון יודפס לרוב רק פעם אחת.

כמו לכל כלל, גם לזה יש יוצאים מן הכלל. דוגמה להדפסה חוזרת של בול זיכרון (בול יעקב הרצוג) הוצגה בעיתון שובל מספר 66. דוגמה נוספת היא בול ט"ו בשבט שהונפק ביום 14 בינואר 1975. מהתאריכים המופיעים על צימדת הגלופה ניתן לראות כי הבול הודפס בשני מועדים שונים, שניהם קודמים לתאריך ההנפקה. (תודה ליוזם גלעדי על הפריט שהעביר למערכת).

טעות, לעולם חוזר

עקב תקלה בזמן ההדפסה, הונפקו בארה"ב בחודש אוקטובר 1962 מספר בולים בהם הרקע הצהוב הודפס במהופך. על מנת למנוע ספקולציה החליטו אנשי הדואר האמריקאי להדפיס בחודש נובמבר 1962 באופן מכוון מספר רב של בולים שגויים ולהציף בהם את השוק.

לעצמם כמות גדולה ככל האפשר מהתווית בעלת הפוטנציאל המסחרי המבטיח. היה גם מי שהחל לסחור בתוויות השגויות, ובמחירים מפולפלים במיוחד.

פרק ג' - הגילוי

בשלב זה גילה השירות הבולאי כי אחת החבילות שנועדה להישלח לסניף אילת חסרה. בירור קצר גילה את הטעות, ומנהל הדואר בכרמיאל התבקש להחזיר לשירות הבולאי את התוויות של אילת. מנהל הדואר בכרמיאל סיפר לאנשי השירות הבולאי כי כבר הונפקו מן המכונה תוויות רבות, וכי הוא מחזיק בידו בתוויות שהונפקו על פי בקשת אחד הסוחרים, שכבר שילם בעדם.

השירות הבולאי התלבט כיצד לנהוג, שהרי אם תופסק המכירה, יהפכו התוויות שהונפקו עד אותו רגע ליקרות מציאות, ויתפתח שוק פרוע בפריטים אלו.

פרק ד' - התיקון

לאחר התייעצות עם אנשים שונים בחר השירות הבולאי לנהוג בדרך בה נהגו גם שירותים בולאיים אחרים שנתקלו במקרים דומים בעבר (ראה מסגרת).

הוחלט להציע את תוויות אילת למכירה במכונה שבסניף כרמיאל לתקופה שתאפשר לכל מי שחפץ בכך להכין לעצמו תוויות אילת עם מספר המכונה של כרמיאל. וכך יצא הפרסום לציבור המודיע כי תוויות אילת תוצע למכירה לא רק בדרום הארץ, אלא גם ב"אילת שבגליל".

משה רימר

לפני מספר חודשים החל השירות הבולאי בהנפקת תוויות מסוג "דוארמט" בעלות עיצוב תיירותי מיוחד. כל תוויות מוקדשת לעיר מסוימת, ומיועדת להנפקה במכונות הביול בסניף הדואר המקומי בלבד. כך היה עם תוויות אשדוד, וכך תוכנן לגבי תוויות אילת.

לפיכך, כאשר הודיעה חברת הדואר כי בכוונתה לשווק את תוויות אילת גם בסניף הדואר של כרמיאל, עורר הדבר פליאה ושאלות לא מעטות. לאחר שמיעת מספר גרסאות של הסיפור, בחרתי להביא בפניכם את עיקרי הדברים לגביהם אין מחלוקת בין הדוברים. מטעמי צנעת הפרט אינני מציין את שמות המעורבים בפרשה. הסכיתו ושמעו, מעשה בתוויות.

פרק א' - הטעות

בחזית בית הדואר של כרמיאל מותקנת מכונה מסוג "סימה 2050", המאפשרת להנפיק תוויות דוארמט ללא צורך בתיווך פקיד הדואר. כל שנדרש הוא לשלשל מטבעות בערך המבוקש, ולהדפיס את התוויות.

יום אחד הבחין מנהל סניף הדואר המקומי שמלאי התוויות עומד להיגמר. התקשר המנהל למשרדי השירות הבולאי וביקש שישלחו אליו מלאי נוסף להפעלת המכונה. באותו זמן הכינו בשירות הבולאי למשלוח את התוויות התיירותיות החדשות שנועדו לסניף אילת. בטעות, השתרבבו תוויות אלו לחבילה שנשלחה לסניף כרמיאל. התוויות הגיעו ליעד והותקנו במכונה.

פרק ב' - הספקולציה

אחד הלקוחות שהדפיס לעצמו תוויות מהמכונה בכרמיאל, הבחין כי אין המדובר בתוויות הרגילה, אלא בתוויות שונה ועליה ציור של העיר אילת.

בדרך כלשהי עברה השמועה בקרב מספר סוחרים העוסקים בתוויות כי המכונה בכרמיאל מנפיקה תוויות שגויות. חלקם מיהרו לעשות את דרכם אל העיר הצפונית, בניסיון להנפיק

**Stamp Exchange Club
by Mail**
Swap your duplicates at no cost
except postage
For further details.
stantons@netvision.net.il
03-7515725

אליפות העולם בבולאות ישראל 2008

מאמר ראשון לקראת תערוכת הבולים הבינלאומית שתיערך בישראל בחודש מאי 2008, ובו יסבר השוני בין תערוכה רגילה ובין אליפות עולם בבולאות

מאת: מנחם לדור

תערוכת בולים היא למעשה תחרות. האספנים המציגים את האוסף בתערוכה מעמידים אותו לשיפוט בפני צוות של שופטים, הבוחנים את האוסף אל מול סידרה של כללים ידועים מראש, ומעניקים לאוסף ציון. ציון זה מתורגם לרמת מדליה אותה מקבל האספן כאות להישג אליו הגיע.

אין מדובר בתחרות בין אספנים. כל אחד מן האוספים עומד לשיפוט בפני עצמו, ותיאורטית, אין כל מניעה חוקית לכך שכל האוספים בתערוכה יתגלו כמושלמים, ויזכו את האספנים בציון של 100 נקודות, שווה ערך למדליית זהב גדולה.

במציאות, מובן שזה לא קורה. האוספים הטובים זוכים לציון גבוה והאוספים שעדיין טעונים שיפור זוכים לציונים נמוכים יותר.

סמל התערוכה בשולי גל"ז נווה צדק

כמה פעמים יכול אוסף פחות טוב להיות מוצג בתערוכה ולנסות לשפר את רמתו?

תיאורטית, אין כל מגבלה, אולם במציאות מנופים אוספים שכאלו על ידי מנהלי תערוכת הבולים, שלרוב יסרבו לקבל לתערוכה אוסף שזכה בעבר להישגים נמוכים, ויעדיפו אוספים טובים שהוכרו ככאלו על ידי צוותי השיפוט בתערוכות קודמות.

חשוב להבין כי המקום בתערוכות הבולים מוגבל, ומנהלי התערוכה,

יום 14 במאי 2008 תיפתח בגני התערוכה בתל אביב אליפות העולם בבולאות. זו הפעם הראשונה בה נערכת אליפות העולם בבולאות בישראל, ולמעשה זו הפעם השנייה בה מתקיימת בכלל בעולם אליפות עולם בבולאות.

מאחר וגם לאספנים וותיקים ומנוסים לא בהכרח מובנים ומוכרים ההבדלים בין תערוכת בולים רגילה ובין אליפות עולם בבולאות, מצאנו לנכון לפרט במאמר זה את עקרונות השיטה הנסיונית החדשה, ולהדגיש את השינויים, היתרונות והחסרונות של התערוכה במתכונתה החדשה. לנוחות הקוראים, יוצגו הדברים במתכונת של שאלות ותשובות.

מה ההבדל בין תערוכת בולים רגילה ובין אליפות עולם בבולאות?

עבור מרבית האספנים המציגים בתערוכת הבולים אין למעשה כל הבדל בין שתי מתכונות התערוכה. כל האגפים המוכרים לנו מתערוכות בולים קודמות שנערכו בארץ, או מתערוכות בולים בעולם, ממשיכים להתקיים כרגיל. האגף המסורתי, אגף תולדות הדואר, האגף התמאטי, כולם שם.

ההבדל היחיד הוא בכך שאגף "אלוף האלופים" בוטל, ובמקומו נקבע אגף חדש, אגף "אליפות העולם בבולאות".

זה הכול? כל הרעש בגלל שינוי שמו של אחד מאגפי התערוכה?

למען האמת כן, אולם אל יקל הדבר בעיניכם. המדובר באגף חשוב ביותר בתערוכה, זה שמוצגים בו האוספים הטובים ביותר. אוספים אלו הוצגו קודם לכן באחד מאגפי התערוכה האחרים, וצברו מספיק הישגים שאפשרו להם להתקבל ולהתמודד באגף "אלוף האלופים". אין מדובר רק בשינוי שמו של אגף זה, אלא בשינוי מהותי של כללי התחרות הנהוגים בין המציגים הבכירים.

מה השתנה בכללי התחרות?

כדי להבין זאת, מן הראוי לחזור ולהזכיר את הכללים הקיימים בתערוכות בולים, בדגש על אלו הקיימים באגף "אלוף האלופים".

ואם הוא זכה? האם ניתן לנסות ולזכות פעם נוספת בפרס התערוכה?

לא. גם זכייה בפרס התערוכה מוציאה את האוסף מן התחרות.

מדוע לא מאפשרים לציבור ליהנות מאוספים מצטיינים ומונעים את הצגתם בתערוכות?

הציבור אינו נפגע, מאחר וניתן להציג את האוספים האלו באגף מיוחד המכונה "אגף הכבוד". אגף זה מיועד עבור האוספים של השופטים (המנועים) כמובן מלהתחרות בתערוכה בה הם שופטים), ועבור אוספים מיוחדים המוזמנים במיוחד על ידי הנהלת התערוכה. אוספים אלו אינם משתתפים בתחרות, ואינם יכולים להתמודד על פרסים.

סמל התערוכה מודפס בזרזון בשולי גיליון בולי הצופים

בעבר, חלק מן האספנים שלא יכלו להציג את האוסף, מכרו אותו. היו כאלה שהחלו להרכיב אוסף חדש, אבל היו גם לא מעטים שחדלו להציג בתערוכות בכלל.

קביעת אגף "אליפות העולם לבולאות" נועדה לאפשר לאספנים אלה להמשיך ולהציג את אוספיהם המצטיינים בתערוכות, להנאת ציבור המבקרים.

כיצד מתאפשר הדבר?

באגף "אליפות העולם בבולאות" שונו הכללים, והוסרו המגבלות על מספר הפעמים בו מותר להשתתף בתחרות. למעשה, האספן יכול להמשיך ולהשתתף בתחרות כמה פעמים שרק ירצה, וכמה שנים שיהיה מעוניין.

האם זה השינוי היחידי בכללים לעומת אלו הנהוגים באגף "אלוף האלופים"?

לא. שינוי חשוב נוסף בוצע בתנאי המינימום הנדרשים על מנת להתקבל לתחרות באגף החדש.

הזכרתי כבר שכדי להתקבל לאגף "אלוף האלופים", חובה היה על האוסף לזכות שלוש פעמים במדליית זהב גדולה באחד מאגפי התחרות הרגילים. דרישות הקבלה לאגף "אליפות העולם לבולאות"

הרוצים למשוך את קהל הבולאים המקומי לבקר בתערוכה, מעוניינים כמובן שיוצגו בה האוספים הטובים ביותר שיש.

אם כן, האוספים הטובים יבחרו תמיד, ולאוסף חדש אין סיכוי להיות מוצג!

החשש הזה קיים כמובן, וכדי להתגבר עליו נקבעו מספר כללים שמטרתם לאפשר השתלבות של אוספים חדשים בתצוגה.

הכלל הראשון נועד לקדם את השתלבותם של אוספים לא מוכרים בתערוכות הבוליים, והוא קובע כי בכל תערוכה בינלאומית חייבים המארגנים לוודא כי לפחות עשרים אחוז מהאוספים בתערוכה הם אוספים חדשים שטרם הוצגו בעבר.

הכלל השני נועד להוציא מהתחרות אוספים מצטיינים, שזכו שלוש פעמים במדליה הגבוהה ביותר (מדליית זהב גדולה). כלל זה אוסר על אוספים שכאלו להמשיך ולהשתתף באגפי התחרות הרגילים בתערוכות הבוליים.

זה לא הוגן! מדוע מענישים את האספן שהצליח להגיע להישגים גבוהים, ומגרשים אותו מהתערוכה?

זה באמת לא הוגן כלפי אותם אספנים, אבל כדי לפנות מקום בתערוכה ולאפשר גם לאספנים חדשים להתמודד, חייבים לוודא שהאוספים המצטיינים לא יחסמו את הדרך בפני אוספים חדשים.

מה יעשה בעל האוסף המצטיין?

שאלה מצוינת, והיא מחזירה אותנו אל הנושא בו פתחנו. אוסף שזכה שלוש פעמים במדליית זהב גדולה בתערוכות בינלאומיות, אינו יכול עוד להשתתף באגפים הרגילים של התערוכה, אולם הוא רשאי להירשם ולהשתתף בתחרות באגף "אלוף האלופים". באגף זה כל האוספים הם הטובים מסוגם, והתחרות בו היא כמובן קשה ביותר.

בניגוד ליתר אגפי התערוכה, האוספים באגף "אלוף האלופים" אינם עומדים לשיפוט כל אחד בפני עצמו, אלא מתחרים כנגד יתר האוספים על המקום הראשון.

במה זוכה האוסף שדורג במקום הראשון?

אוסף זה מזכה את בעליו בפרס התערוכה, ובכבוד רב בקרב הקהילה הבולאית.

האם יש מגבלה על מספר הפעמים שאוסף יכול להשתתף באגף "אלוף האלופים"?

כמובן.

גם באגף זה נקבעו כללים שנועדו לאפשר תחלופה של אוספים. אוסף יכול להיות מוצג באגף "אלוף האלופים" חמש פעמים בלבד במהלך תקופה של עשר שנים. אם לא זכה האוסף בפרס התערוכה בתום חמש הפעמים, הוא יוצא מהתחרות ולא ניתן עוד להציג אותו בתערוכות בוליים תחרותיות.

במשחקים האולימפיים. בין היתר גובשה התפיסה כי את "אליפות העולם בבולאות" יש לקיים אחת לארבע שנים. במענה לבקשתה של הנהלת פי"פ, ניאותה התאחדות בולאי ישראל לארגן את תערוכת "ישראל 2008" במתכונת החדשה, ולשלל את האגף החדש בתערוכת הבולים בישראל.

כמה אוספים עומדים להיות מוצגים באגף "אליפות העולם בבולאות"?

באגף החדש יוצגו בישראל 28 אוספים. את הרשימה ניתן לראות באתר האינטרנט של התערוכה.

איזה סוג של אוספים התקבלו לתחרות באגף?

כוונתם המקורית של קובעי הכללים בפי"פ הייתה לאפשר רק לבעלי אוספים מסורתיים להתקבל לאגף החדש. בישראל, מרבית האוספים הם אכן אוספים מסורתיים, אולם התאפשרה גם השתתפותם של בעלי אוספים מסוג תולדות הדואר.

אפשר לקבל דוגמאות של אוספים שהתקבלו?

במאמר השני בסדרה, שיתפרסם בגיליון הבא של "שובל", נעסוק ברשימת האוספים שהתקבלו ל"אליפות העולם בבולאות, ישראל 2008".

תודה על תרומת בולים לנוער

- ליגאל מהר"ל, מתל-מונד
- לעדנה חושי, מחיפה
- לעירית רדו, מגן שמואל
- לד"ר ואלך יוסף, מרחובות
- ללדסברג אלכס, מירושלים
- לדולב ישראל לזכרו של יוסף בן אריה ז"ל
- למשה קול-קלמן, מקיבוץ להב
- לברכה בר-אילן, מבאר-שבע
- לגרשון אלבר, מחיפה
- לנקש אודט, מאשדוד
- למרי בורשטיין לזכרו של אוסקר בורשטיין ז"ל, מאור יהודה
- ליזסי כץ, מפתח-תקווה

תודה על תרומת ספרים לספרייה

- לבורשטיין משה, מירושלים
- למרדכי אנסבכר, מירושלים

הונמכו, וכל אוסף שזכה במדליית זהב רגילה (ציון 90 לפחות בתערוכה בינלאומית) רשאי להגיש מועמדות לאגף החדש.

מדוע הנמיכו את דרישות הקבלה?

הכוונה הייתה להגדיל את התחרות ולאפשר למשתתפים רבים ככל האפשר לנסות ולהתמודד מול יתר האוספים באגף התחרות. ניתן להשוות את הכלל הזה לכלל הנהוג במשחקים האולימפיים. ספורטאי המבקש להירשם לאולימפיאדה, חייב להוכיח כי עמד במינימום האולימפי שנקבע למקצוע בו הוא רוצה להשתתף. כמוכן שהמינימום האולימפי אינו מספיק כדי לנצח באולימפיאדה. וגם באגף "אליפות העולם בבולאות" לאוסף ברמת מדליית זהב אין סיכוי לנצח בתחרות.

אז למה מאפשרים לו להשתתף בתחרות?

כפי שבאולימפיאדה מקווים המארגנים כי הספורטאים יעשו כל מאמץ להשתפר לקראת התחרויות, ולהפתיע בהישגיהם את יתר המתחרים, כך מקווים מארגני תערוכת הבולים כי בעלי האוספים יעשו את כל שביכולתם לשפר את האוסף, ולעלות את רמתו לקראת ההשתתפות באגף "אליפות העולם בבולאות". כניסתם של אוספים רבים לתחרות תמריץ את כל המשתתפים לשפר את התצוגה ולהעלות את רמתו של האוסף.

במה זוכה המנצח באגף החדש?

כפי שהיה מקובל באגף "אלוף האלופים", מתחרים האספנים זה מול זה באגף "אליפות העולם בבולאות". השוני הוא שעל השופטים מוטל לקבוע את הזוכים בשלושת המקומות הראשונים. הזוכה במקום הראשון יוכרז כ"אלוף אליפות העולם בבולאות", ושני הזוכים האחרים יוכרזו כ"סגן ראשון", ו"סגן שני" בהתאמה. בתחילה, הכוונה הייתה להעניק לשלושת הזוכים מדליות זהב, כסף וברונזה, כפי שמקובל במשחקים האולימפיים. אולם מכיוון שבתערוכות בולים מקובל סולם שונה של מדליות, התעורר חשש שהמדליות החדשות יבלבלו את ציבור הבולאים, שלא ידע להבדיל בין מדליית זהב "רגילה" ובין מדליית זהב "מכובדת", כזו שהוענקה לזוכה ב"אליפות העולם בבולאות".

מתי נקבעו הכללים של האגף החדש?

הפעם הראשונה בה התקיימה תחרות במתכונת של "אליפות העולם בבולאות" הייתה במסגרת תערוכת הבולים הבינלאומית שהייתה בסינגפור בשנת 2004. מאז לא התקיימו תערוכות נוספות בהן שולב האגף החדש, ותערוכת "ישראל 2008" תהיה הפעם השנייה בה יופעלו כללים אלו. חשוב לציין שהמדובר עדיין במתכונת נסיונית שיתכן ויחולו בה שינויים עם הזמן.

מדוע לא הופעל האגף החדש בתערוכות נוספות מאז סינגפור 2004?

על מנת לשמור על האופי המיוחד של האגף התחרותי החדש, ביקשו אנשי הנהלת פי"פ לקבוע כללים הדומים מאוד לאלו הנהוגים

רשמים מתערוכת סט' פטרסבורג / משה בורשטיין

הישגי המציגים מישראל:

באגף האלופים:

• **איתמר קרפובסקי**, "שירותי הדואר בארץ ישראל עד 1918".

באגף התחרותי:

• **שלמה שטרן**, "בולי הדואר של ר.ס.פ.ס.ר. (1917-1923)", זהב גדול (95).

• **יהושע מגר**, "עבודת האדמה מראשית החקלאות ועד ימינו", זהב (92).

• **משה בורשטיין**, "בלגיה", זהב (91).

• **אלון ליבו**, "השימוש בבולים הראשונים מן המניין בישראל", מוזהב גדול (85).

• **יהושע אלישיב**, "תולדות דואר האוויר של לטבייה 1921-1940", מוזהב (81).

• **מיכאל פייבל** (נוער), "הדינזאורים, משלטון להכחדה", כסף גדול (78).

תערוכת הבולים הבינלאומית התקיימה בעיר היפהפייה סט' פטרסבורג בין 19 - 25 ביוני השנה.

התערוכה התחלקה בין שני אולמות תצוגה. מרבית המסגרות הוצגו באולם הראשי, ואילו מסגרות הנוער ואגף המסגרת האחת הוצגו באולם נפרד, מרחק כחמש עשרה דקות הליכה מן האולם הראשי.

כמעט ולא התקיימה פעילות מסחרית בשטח התערוכה. את בולי התערוכה ניתן היה לקנות רק בבתי הדואר, והם לא נמכרו כלל בתערוכה. סוחרים זרים לא הגיעו, ורק הסוחרים המקומיים פעלו במקום. שירותי דואר של מדינות אחרות דווקא כן הגיעו, אולם עקב בעיות מכס הם נאלצו להשאיר את כל הבולים שהביאו עימם בשדה התעופה, ולמעשה לא יכלו למכור דבר.

למרבה הפליאה כמעט ולא היו מבקרים בתערוכה. מארגני האירוע גבו דמי כניסה, דבר שהבריח ככל הנראה את מרבית הבולאים המקומיים. בני נוער לא נראו בתערוכה כלל.

בניגוד לארגון הבעייתי, האוספים עצמם היו ברמה גבוהה מאוד, ואלו שכן ביקרו בתערוכה זכו לצפות במוציגים מן השורה הראשונה של הבולאות העולמית.

אלי ובר, יו"ר התאחדות בולאי ישראל, שימש כשופט בתערוכה, ומשה בורשטיין היה הקומיסר.

ROMANO HOUSE OF STAMPS Ltd. - M.R.M - MAIL AUCTIONS

המכירה הבאה מס' 19, תתקיים בספטמבר 2007

חומר בולאי מגוון:

ארץ ישראל, מנדט, מנהלת העם, מדינת ישראל, אוטוגרפים. **ח'ל:** אירופה, אסיה, אוספים, סדרות בודדות מכל התקופות.

נומיסמטיקה: מטבעות, שטרות מנדט וישראל

מעונינים בחומר בולאי ללקוחותי בארץ ובחו"ל.

* * *

כתובתנו: דיזינגוף סנטר - תל אביב - ת"ד 23274 תל אביב 61231
שעות פתיחה: ימי א'-ה' 9.30-20.00 - ו' 9.30-13.30

נציגים בלעדיים לאביזרים ואלבומי:

Exclusive Agency in Israel of LINDNER

חבר באגודות: **I.S.D.A. - I.F.S.D.A.**

http://www.romano.stampcircuit.com

Email: romano@stampcircuit.com

טל. / פקס 972-3-5282790

ירידי הבולאות בדיזנגוף סנטר

יריד הבולים המתקיים מידי חודש בחודשו (בכל יום שלישי הראשון של החודש) נועד לאפשר לציבור הרחב לצפות בתצוגה בולאית, לרכוש בולים בדוכני הסוחרים, לקבל הערכה לגבי שווי אוספי הבולים הנמצאים ברשותו, ובכלל, ללמוד על בולים באווירה נעימה תוך כדי בילוי שעה של נחת במרכז תל אביב.

ביריד שהתקיים בתחילת חודש אוגוסט נוספה עוד פעילות בדמותם של דפי משימות, אותם יכלו הילדים המבקרים ביריד למלא ולזכות בפרסים. דפי המשימות הוכנו על ידי התאחדות בולאי ישראל, והם התבססו על המוצגים בתערוכת ההדרכה שביריד.

הדפים זכו להצלחה רבה, הן בקרב הילדים והן בקרב ההורים המלווים.

חוג בולאות בבי"ס יהודה הלוי בירושלים

הערת העורך:

ידיעה זו פורסמה בגיליון קודם של שובל, אולם לצערי חל שיבוש בתוכן הכתבה, והיא יוחסה בטעות לבית ספר אחר. אני מתנצל בפני ילדי החוג והמורה.

ביום 2 במאי, התקיים ביקור של נציגי התאחדות בולאי ישראל בבית הספר "יהודה הלוי" בירושלים, שם מתקיים חוג בולאות בהדרכת המורה מרגלית ממו. בחוג משתתפים תלמידי שתי כיתות בבית הספר, והוא מתבצע בשעות ההוראה הרגילות, כחלק מפעילות ההעשרה בבית הספר.

הילדים התרגשו מאוד מן הביקור, והיו גאים מאוד באוספי הבולים שהכינו ובידע שלמדו. ההיענות לחידון הבולאי הייתה גבוהה, וכמובן עזרו לכך גם הפרסים הבולאיים בהם זכו המשיבים. לרבים מן התלמידים היו אלבומים מסודרים ומאורגנים להפליא, תוך הפגנת יצירתיות רבה באופן בו סודרו הבולים ובאופן בו חולקו לנושאים.

לאור ההתעניינות הרבה של התלמידים, יזמה מדרית החוג את הארכת השיעור בחצי שעה נוספת שנוצלה להצגת שאלות על ידי הילדים. גם בחלק זה הפתיעו ילדי החוג ברמת השאלות שהציגו ובעומק המחשבה שניכר כי הושקעה בניסוח השאלה. היו כמובן השאלות המתבקשות אודות היקף האוסף של המבקרים, או כיצד התחילו לאסוף, אולם בצידן נשאלו שאלות אודות אופן ארגון האוסף, כיצד לטפל בבולים עודפים, וכיצד לפתח את האוסף.

את השאלה המעניינת ביותר לטעמי שאלה אחת התלמידות בחוג, שביקשה לדעת כיצד ניתן לדעת לאיזה נושא יש לשייך בול בו מופיעים מספר מרכיבים שונים. התשובה לשאלה זו, בה מתחבטים לא מעט אספנים בוגרים ומנוסים בהרבה, עוררה דיון קצר ומספר שאלות המשך מצד חניכי החוג.

ביקור זה היווה הוכחה נוספת לתועלת שיש בעיסוק בבולאות כדי לעודד את היצירתיות והחשיבה בקרב האספנים, צעירים ומבוגרים כאחד.

חגיגות סוף השנה בחוגי הבולאות בירושלים

בתמיכתו הנדיבה ובעידודו של מוסד "בית התלמיד", באמצעות עמותת "רנה קסאן", התקיימו בשנת הלימודים הקודמת חוגי בולאות במספר בתי ספר בירושלים. בכל אחד מן החוגים השתתפו כעשרה עד חמישה עשר תלמידים, והם הועברו על ידי מדריכות שהוכשרו על ידי התאחדות בולאי ישראל.

ביום 28 ביוני התקיימו בשניים מבתי הספר מפגשי סיכום של החוגים, טרם היציאה לחופשת הקיץ. בשני המפגשים נכח נציג של ההתאחדות שברך את התלמידים, בדק את ידיעותיהם והעניק להם מתנות בולאיות.

בבית הספר "פולה בן גוריון", שם נערך חוג בולאות בהדרכתה של יעל ענבר, הכינו החניכים חידון בולאי. חלק מן התלמידים חיברו, בסיוע אתר האינטרנט של התאחדות בולאי ישראל, שורה של שאלות שהוצגו בפני יתר חברי החוג.

בסיום החידון התבקשו הילדים לסכם את תקופת ההשתתפות בחוג ולספר על חוויותיהם במסגרתו. בין הפעילויות שמצאו חן בעיניהם ציינו התלמידים את הסיפורים ששמעו על בולים ואת ההנאה שבארגון הבולים באלבום. רבים מן הילדים שיבחו את עבודתה של המדריכה יעל, שהצליחה להחיות את עולם הבולים ולהפוך אותו למרתק ומעניין במיוחד. כל אחד מן הילדים זכה בתעודה על השתתפותו בחוג ולמתנת פרידה בולאית.

מפגש בולאים חברי פורום תפוז

ביום חמישי, 9 באוגוסט, התאספו בתל אביב כעשרים אספנים המשתתפים בפורום "אוספים ואספנים", הפועל תחת פורטל תפוז, למפגש בולאים תקופתי שכבר הפך למסורת.

חברי הקבוצה שמעו מספר הרצאות:

- עטרה, האוספת בולי אומנות, הציגה שורה של בולים ועליהם יצירות אומנות מפורסמות של הצייר דירר, תוך שהיא מפנה את תשומת הלב לפרטים קטנים המוסתרים ביצירות.

- יורם לוביאנקר סקר בפני החברים את תוצאות המחקר שערך אודות חותמות הצנזורה של מחנות השבויים בגרמניה בתקופת מלחמת העולם השנייה. במחנות אלו, שנודעו בשם "סטאלג", נהגו כמובן לצנזר את מכתביהם של השבויים, ולהטביע על גבי כל מעטפה חותמת מיוחדת שנועדה לזהות את הצנזור שבדק ואישר את תוכן המכתב. חלק מחותמות אלו כולל ציורים בנושאים שונים, ועשוי להשתלב היטב במגוון של אוספים תמאטיים.

מפגשי הבולאים של חברי פורום תפוז, המתקיימים פעם בחודשיים, מהווים המשך ישיר לדיונים ולהחלפת הדעות היום יומיים בפורום האינטרנטי. אני ממליץ בפני הקוראים המעוניינים בהעשרת הידע שלהם ושל אחרים להצטרף לדיוני הפורום באינטרנט, ולזכות, ללא כל מחויבות, בשעה קלה של הנאה צרופה.

<http://www.tapuz.co.il/tapuzforum/main/forumpage.asp?id=485>

מפגש מציגים חברי איל"ת

ביום חמישי, ה-26 ביולי התקיימה במוזיאון אלכסנדר לדואר ובולאות פגישת מציגים ומציגים בפוטנציה. את המפגש ארגנה האגודה הישראלית לבולאות תמאטית (איל"ת) והוא נועד לסייע למציגים לשפר את רמת התצוגה שהם מכינים לקראת תערוכות בולים.

הפעם הציג אריק שורץ את אוספו ("כלבי מזחלות") בפני החברים, וביקש הצעות והערות לדרכים בהן ניתן לשפר את האוסף. בדרכו המסודרת הכין אריק מראש שורה של שאלות אליהן התבקשו החברים להתייחס.

גם כאן זכה כל אחד מן התלמידים בתעודה ובמתנה בולאית. רבקה המדריכה צרפה לכל ילד כרטיס ברכה חביב מעשה ידיה.

בבית הספר "בית הכרם" הכינה רבקה הורן, מדריכת החוג, פתקים ועליהם רשימת הפעילויות שהועברו במסגרת החוג, וכל אחד מן התלמידים התבקש לבחור את הפתק עם הפעילות שמצאה חן בעיניו. הסיפורים, המשחקים הבולאיים, החידונים, זיהוי הבולים, הורדת הבולים מן המעטפות ועוד, תוארו על הילדים כדברים שעניינו אותם וגרמו להם להמשיך ולהשתתף בחוג.

שניים מן התלמידים הכינו עבודות המבוססות על הבולים שאספו במהלך החוג, ובמיוחד ראויה לציון עבודתה היפה של נטע, שהציגה למצלמה בגאווה מוצדקת את פרי עמלה.

אלו המודאגים מעתיד הבולאות, וחוששים כי התחביב הזה אינו מושך עוד את לב הילדים כיום, מוזמנים להביט באושר הנשקף מעיני הילדים.

לא כל הנוצץ – בול!

תזכורת עצובה, אך חשובה, להיקף הבעיה של ההנפקות הלא חוקיות בבולאות

מאת: ד"ר אלי מועלם

בחלק מהמקרים נדמה היה לנו כי מדובר בבולים חוקיים לכל דבר וצירפנו אותם לאוספנו. אני אישית, בהיותי אספן מתחיל, צירפתי לאוסף שלי סדרת בולים של Lundy שנושאה "המלחמה במלריה", מכיוון שנראו חוקיים לכל דבר ועיצובם נעשה ברמה גבוהה. עם זאת, הנפקות לא חוקיות אלו לא היו נפוצות כל כך ונדמה לי כי גם לאלו מבינינו שרכשו אותן לא נגרם נזק כספי כבד.

התרחבות התופעה בשנות התשעים

השיטפון בהנפקות הבולים הלא חוקיים החל בתחילת שנות התשעים, עם התפרקות ברית המועצות והגוש הקומוניסטי. תוויות דמויות בולים החלו להופיע בשוק ועליהן שמות מחוזות ברית המועצות המתפרקת דוגמת טטראסטאן, נובוסיבירסק, טובה, דגאסטאן, אינוגושטיה, אבחזיה ואפילו... הרפובליקה היהודית!

הבולים הלא חוקיים הודפסו באיכות טובה מאוד, ולציבור האספנים הוצע מגוון רחב של נושאים בעלי עניין רב כגון בעלי חיים, דינוזאורים, קולנוע, רכבות, זמרים ועוד.

במקביל להנפקות אלו החלו להופיע בולים (חוקיים) מן המניין של ברית המועצות ועליהם הדפסי רכב עם שמות טריטוריות שכביכול קיבלו עצמאות מברית המועצות. קל היה לטעות ולרכוש דמויי בולים אלו, מכיוון ובאותה תקופה החלו חמש עשרה המדינות העצמאיות החדשות שהוקמו בעקבות התפרקות ברית"מ להנפיק בולים חוקיים, ועובדה זו יצרה בלבול רב.

כאילו כדי להוסיף על מבוכת האספנים, בשנים אלו נלחמו חבלי ארץ שונים על עצמאותם, והציבור נחשף לשמות חדשים ולא מוכרים כגון צ'צ'ניה, גורנו-קראבאך, קוסובו, סרביה, מונטנגרו ועוד. חלקם

ם תחילת אספנות הבולים, במחצית השנייה של המאה התשע עשרה, ראו רבים את פוטנציאל הרווח הטמון בה וניסו להפיק ממנה תועלת כלכלית. אחת הדרכים הייתה לזייף בולים אמיתיים על ידי יצירת רפליקות שלהם ולמכרם כאמיתיים. דרך נוספת הייתה להדפיס תוויות לא חוקיות ולמכרן כבולים לכל דבר תוך ניצול בורות של אספנים.

כבר מראשית ימיה של הבולאות החלו מונפקות, במקביל לבולים חוקיים, תוויות דמויות בולים המכונות "סינדרלה". תוויות אלו שימשו למטרות רבות דוגמת פרסום, משחק, צדקה, תעמולה ועוד. בולי הקרן הקיימת לישראל, למשל, הם סוג של תוויות מסוג זה שנועד למטרת איסוף תרומות. ברשותי תוויות סינדרלה ממדינות ערב שנועדו לאיסוף כספים למלחמה בישראל ותוויות תעמולה אנטי ישראלית שהונפקו על ידי ארגוני הטרור בלבנון.

כל עוד לא נרשם שם מדינה על גבי התווית, וידוע היה לכל כי מדובר בתוויות ולא בבולי דואר חוקיים, לא עורר העניין כל בעיה, וישנם אספנים האוספים תוויות סינדרלה אלו. הבעיה החלה כאשר הופיעו בשוק הנפקות לא חוקיות של בולים שנשאו שמות של מדינות דמיוניות ונמכרו כבולי דואר לכל דבר תוך ניצול חוסר הידיעה של חלק מהאספנים ובמיוחד ילדים וצעירים.

תופעה זו אינה חדשה כלל וראשיתה בסוף המאה התשע עשרה. לרובנו זכורות וודאי אותן תוויות דמויות בולים משנות השישים והשבעים של המאה העשרים שעליהן היו רשומים שמות של מדינות דמיוניות דוגמת Dhufar, Nagaland, Scotland, Lundy ו-State of Oman (לא עומן המדינה).

אני, אספן וותיק, טעיתי לצערי ורכשתי מספר גליוניות שהתבררו כלא חוקיות. מצד שני, זמן רב חשדתי באי חוקיות גליוניות בעלת תשעה בולים מאוזבקיסטאן ונמנעתי מרכישתה, מכיוון ונושא ההנפקה, מוצא האדם, אינו שכיח במדינה מוסלמית אך חביב על מנפיקי הבולים הלא חוקיים. כשהגליונית קוטלגה על ידי קטלוג מיכל הגרמני צירפתי אותה לאוסף הפרהיסטוריה שלי.

מקור הנפקות לא חוקיות אלו אינו ידוע, אם כי ריבוי נושאי היודאיקה וכן מספר סוחרי בולים גדולים מניו יורק המתמחים במכירתם מעלים בי חשדות מסוימים לגבי העומדים מאחוריו. מכיוון וחשדותי אינם מבוססים מספיק, אני מעדיף לא להעלות שמות ולסמוך על קהל האספנים שידע להימנע מרכישת פריטים אלו.

הנזק מבולים לא חוקיים אלו נגרם, מלבד לאספנים ובעיקר למתחילים שביניהם, גם לרשויות הדואר שבשמן מונפקים הבולים, לסוחרי בולים חוקיים שאינם יכולים להתחרות בשפע ובמחירים הזולים שלהם, וכן ליוצרים ואמנים שיצירותיהם משמשות נושא לבולים אלו מבלי לשאול את רשותם ולשלם להם תמלוגים.

המאבק בהנפקות הלא חוקיות

בשנת 1996 החלו הארגון העולמי לפיתוח הבולאות (WADP – The World Association for the Development of Philately) וארגון הדואר העולמי (UPU – Universal Postal Union) ורשויות הדואר להיאבק בנושא הבולים הלא חוקיים. נקבעו מספר כללים שיסייעו לאספנים להבחין בין הנפקות חוקיות ללא חוקיות:

1. רב הבולים הלא חוקיים מונפקים עם שמות של מדינות מהעולם השלישי, טריטוריות מבריה"מ ומדינות איים קטנות. הנפקות מוקדמות יותר, משנות השבעים, נושאות ברובן שמות של טריטוריות ערביות.
2. האיורים מתארים נושאים פופולאריים דוגמת שחקני קולנוע, זמרים, בעלי-חיים, יצירות אומנות וכדומה. לרב אין קשר תרבותי בין נושאי הבולים למדינה שלכאורה הנפיקה אותם, וששמה מופיע עליהם. הופיעו גם בולים פורנוגרפיים שברור ששום מדינה לא הנפיקה אותם.
3. הנפקות אלו אינן מקוטלגות בשום קטלוג בולים.
4. בולים חוקיים מקוטלגים על ידי הארגון לקידום הבולאות וארגון הדואר העולמי (UPU). (חשוב לדעת שאין מדובר בפתרון שלם, מפני שמקוטלגים רק בולים של מדינות החברות בארגון).
5. ארגון הדואר העולמי החל לפרסם רשימות של בולים לא חוקיים אלו, אם כי הרשימות דלות לעומת שפע ההנפקות. את הרשימות ניתן לראות באתרים הבאים:

<http://www.upu.int/philately/en/index.shtml>

<http://www.askphil.org/d000.htm>

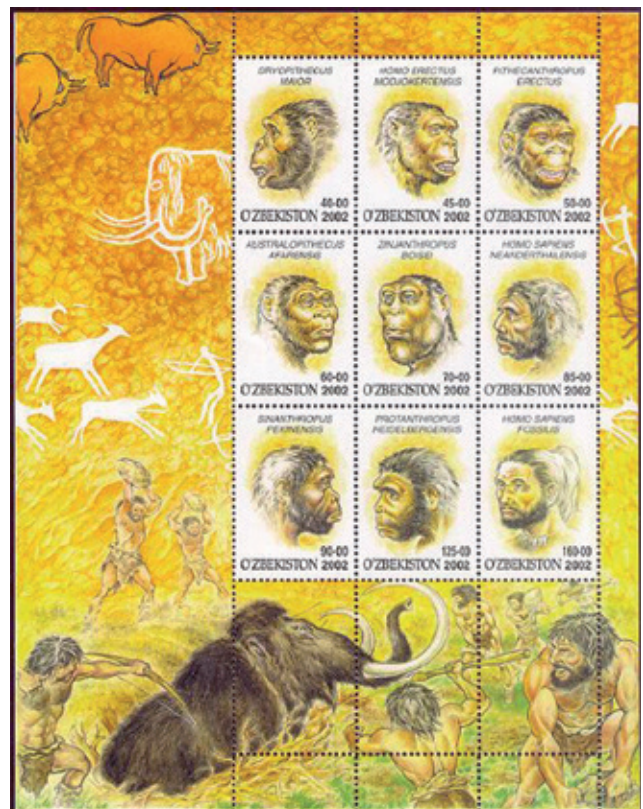
אכן קיבלו עצמאות מלאה והחלו להנפיק בולים חוקיים, אולם ציבור האספנים לא תמיד ידע להבחין בין מדינות שקיבלו עצמאות לחבלים שאינם עצמאיים, וברורות זו נוצלה על ידי זייפני הבולים לעשיית רווחים קלים.

לצערי, אני רואה בירידי בולים מספר סוחרים המוכרים הנפקות נפסדות אלו לקהל, המורכב בעיקרו מילדים ונוער, המתלהב משפע הנושאים ויופיים. ניתן רק לשער את גודל הנזק שיגרם לבולאות כשייוודע לרוכשים אלו כי קנו במיטב כספם תוויות צבעוניות ותו לא. קהל אספני הבולים הוותיקים, למד די מהר מי מבין שמות הטריטוריות אינו מדינה עצמאית באמת ונמנע מרכישת בולים לא חוקיים אלו.

הדפסת בולים לא חוקיים בשם מדינות קיימות

הבעיה החמירה עוד יותר כאשר, שנים מאוחר יותר, החל להופיע שפע של בולים לא חוקיים בשם מדינות הנפיקות בולים באופן קבוע או טריטוריות שיש עליהן מחלוקת כגון קונגו, בנין, לאוס, מאלי, ניז'ר, מאוריטניה, אזור קורדיסטאן העיראקי, הרשות הפלסטינית ועוד. ההנפקות הפכו למתוחכמות מאוד ורבים מהבולים מונפקים לכבוד אירועים אמיתיים ונושאים הזוכים גם להנפקות חוקיות. במספר מקרים, בעיקר כשמדובר במדינות אפריקה, קשה מאוד להבדיל בין הנפקה לא חוקית לחוקית, מכיוון שגם ההנפקות החוקיות לא נעשות על ידי המדינות עצמן אלא על ידי סוכן שקיבל מהן הרשאה להנפיק בולים בעבורן, והדמיון בין שני הסוגים גדול מאוד.

נושאים כמו זמרים מפורסמים, שחקני קולנוע ובעלי חיים מופיעים על בולים חוקיים ולא חוקיים כאחד, ולא תמיד ניתן להבדיל ביניהם. גם

ולסיום - המלצה אישית

מאז החל הגל העכור של ריבוי ההנפקות הלא חוקיות, אני נוהג בכלל ברזל אחד, אני מתאפק ורוכש בולים ממדינות העולם השלישי רק לאחר שהם מופיעים בקטלוג בינלאומי מוכר, מודפס או מקוון. אם כולנו ננקוט בכלל זה ונמנע מרכישת בולים לא חוקיים אלו, נגרום את אט למיגור תופעה זו, ששכנתיה לעולם הבולאות הן מהחמורות ביותר.

אין חדש תחת השמש / משה רימר

תופעת הבולים הלא חוקיים מלווה למרבה הצער את תחביב איסוף הבולים כבר מצעדיו הראשונים במאה התשע עשרה. מבין הדוגמאות הרבות מספור בחרתי להביא שני סיפורים:

"הבול הראשון של אפגניסטן"

בשנת 1888 הודפס בעיר קאבול שבאפגניסטן בול עגול ועליו, בספרות ערביות, התאריך המקביל לשנת 1868. הבול הודפס על ידי מדפיס פרטי עבור מטייל בריטי, שהפיץ למכירה את הבול המדומה תוך שהוא מציג אותו כבול הראשון של אפגניסטן.

הזיוף המוצלח הפיל בפח אפילו את המומחים לבולאות, ובקטלוגים העולמיים הגדולים "סקוט" האמריקאי ו"סטנלי גיבונס" הבריטי הוא נרשם כבול מספר אחד של אפגניסטן. רק כעשר שנים מאוחר יותר, בשנת 1897, נחשפה התרמית והבול הוקע כמזויף.

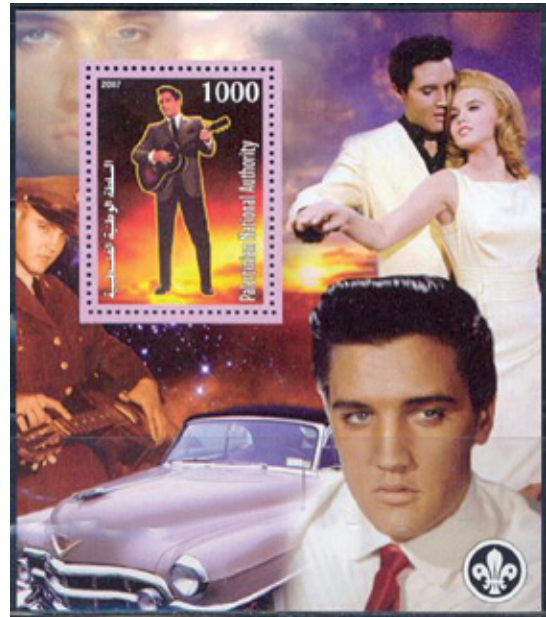
עורכי "סקוט" ו"סטנלי גיבונס" הוציאו כמובן את הבול מן המהדורות המעודכנות של הקטלוגים, אולם את הספרור השוטף של הבולים לא ניתן היה לשנות. כך נוצר המצב, הקיים עד היום, ולפיו מספרו הקטלוגי של הבול הראשון של אפגניסטן הוא שתיים.

"ארץ פרנץ יוזף"

"ארץ פרנץ יוזף" הוא השם שהוענק לקבוצת איים קטנה באזור הארקטי על ידי אנשי המשלחת האוסטרית שגילו את המקום בשנת 1874. סוחר בולים וינאי בשם זיגמונד פריידל ניצל את ההזדמנות והנפיק באתה שנה מספר בולים מדומים הנושאים את שמה של הטריטוריה החדשה.

אני מבקש להציע מספר כללים נוספים משלי:
1. ברב ההנפקות הלא חוקיות מופיעים סמלילים (לוגו) דוגמת סמל הצופים, רוטרי או ליונס, וזאת במטרה להגדיל את מספר הרוכשים של בולים אלו.

2. מספר סוחרי בולים מצהירים שהבולים המוצעים למכירה הינם לא חוקיים. כדוגמה ניתן לציין את אחד מסוחרי הבולים הגדולים בניו יורק הכותב באתר המכירות שלו: "מקור בולים אלו נתון בספק והם עשויים להיחשב לא חוקיים. לפיכך, אנו מיעצים לך לרכוש אותם רק בתנאי שאתה מעוניין בהם. אנו מציעים אותם מכיוון שהם מצויים בשוק (הבולים)". שימו לב להודעות בסגנון זה והימנעו מרכישת הבולים.
3. כל בול "יודאיקה" ממדינות אלו חשוד בעיני. שיא האבסורד היה כאשר הונפקו בולים בשם הרשות הפלסטינאית (הרש"פ) עם דמות הרב לאו!!!
4. במספר מקרים הכיתוב על הבולים מסגיר את היותם לא חוקיים, ואוכל רק לציין מספר דוגמאות:
 - על בולים לא חוקיים שהונפקו בשם הרשות הפלסטינאית מופיע שם המדינה כ"הרשות הלאומית הפלסטינאית" (אלסולטא אלוואטאניה אלפלסטיניה), בעוד שבהנפקות החוקיות לא מוזכרת המילה "הלאומית" (אלוואטאניה).
 - בולי מאוריטניה מופיעים ללא כיתוב בערבית.
 - Somalia במקום Soomaliya.
 - Uzbekistan במקום O'zbekiston (יש לשים לב כי בין השנים 1992 ו-1997 הופיע הכיתוב Uzbekistan גם בבולים החוקיים, אך הוא היה מלווה בכיתוב באותיות קיריליות).
 - Gambia במקום The Gambia.
5. קיימים בולים עם שמות ארגונים וטריטוריות לא עצמאיות דוגמת ביאפרה, קטנגה ווייטקונג, אך אלו בולים חוקיים לחלוטין ואין לטעות ולהחשיבם כלא חוקיים.

מאת: אריה לין

פשיסטי, לא קיימה את כל חוקי הגזע. עתה מצאו שם לנכון להזכיר בחותמת זיכרון את מחאתה של נפולי נגד חוקי הגזע. החותמת תוטבע ביום 28 בספטמבר השנה, עם ציון השנים 1938-1943 ואפילו שני מגני דוד בתוכם...

אנו מראים כאן שתי דוגמאות של גלויות מתקופת השואה, שנשלחו מוינה ומברלין למחנות ריכוז באיטליה - פרמונטי ופוטנצה. זו מוינה נשלחה ע"י הילדה שטרן שחויבה להוסיף ליד שמה גם את השם "שרה". קורט פרוידנטאל מברלין חויב להוסיף את השם "ישראל".

בול ראשון בבוסניה הרציגווינה הנושא דיוקן של אישיות יהודית

עד כמה שזכור לי, מעולם לא הונפק בבוסניה הרציגווינה בול הנושא דיוקן של יהודי. בכבוד זה זכה יצחק סמוקובליה, שהוא כנראה היהודי הראשון במדינה זו שהונפק לכבודו בול. סמוקובליה היה רופא במקצועו, אולם את עיקר פרסומו רכש בזכות כתיבתו הספרותית. הוא נולד בגורז'דה, ביום 3 בדצמבר 1889 למשפחה יוצאת ספרד, עובדה שבאה לידי ביטוי בספריו. ב-1929 כתב את ספרו הראשון בשם "מאביב לאביב", וכתב גם דרמה בשם "היהודיה הבלונדינית". הוא נפטר בסרייבו ביום 15 בינואר 1955.

דיוקנו ושמו של יצחק סמוקובליה מופיעים בבול ובחותמת יום ראשון.

בהונגריה - פרנס מולנאר

בדואר הונגריה הופיעו השנה שני פריטים שיעניינו את אספנינו: תרגום התנ"ך והסופר פרנס מולנאר. המדובר בשתי גיליוניות זיכרון. באחת דיוקנאות של מתורגמנים (לא יהודים) שתרגמו את התנ"ך להונגרית. בגיליונית השנייה מופיע בול עם דיוקנו של הסופר פרנס מולנאר, ממוצא יהודי.

באיטליה מוקיעים את חוקי הגזע

בין השנים 1933 ו-1943 הנהיגו הנאצים שורה של חוקי גזע, שכוונו במיוחד כנגד היהודים, ושנועדו בשם מעורר החלחלה, חוקי נירנברג. "הנבחרים" של מפלגת ה-N.S.D.A.P., נאצינאל סוציאליסטישה דויצ'ה ארבייט פרטיי (מפלגת העבודה הגרמנית לאומית סוציאליסטישית) נהגו להתכנס בעיר נירנברג ולחוקק חוקי גזע שנועדו, על פי הגדרתם, להגן על תהרת הגזע הגרמני. על היהודים הביאו חוקים אלו כליה וחידלון, עד כדי "הפתרון הסופי". בכל מפגש כזה נוספו מספר חוקים, דוגמת איסור על נשואי תערובת, איסור לשרת יהודים, הלאמת נכסים, איסור הוצאת כסף מגרמניה, וחובת הוספה של שם יהודי לצד השם המקורי (גברים יהודים נדרשו להוסיף לשמם את השם "ישראל" ונשים יהודיות נדרשו להוסיף לשמן את השם "שרה". חוק "ישראל" ו"שרה" חוקק כבר ב-17 באוגוסט 1938, אולם נכנס לתוקף בינואר 1939. איטליה, למרות שהייתה בת בריתו של היטלר, והשלטון בה היה

ארגנטינה מציינת את זכרם של הרוגי מתחם הקהילה היהודית

לפני כשלוש עשרה שנים חוו יהודי ארגנטינה חוויה קשה, כאשר מתחם הקהילה היהודית בבואנוס איירס פוצץ ע"י טרוריסטים ערביים. הפיגוע גרם למותם של עשרות יהודים, וגם לא יהודים, והותיר בלב האנשים צלקת שלא נשכחה למרות הזמן שחלף. אנו בישראל למודת הסבל והפיגועים מסוגלים בוודאי להבין את כאבם של נפגעי פעולות האיבה.

דואר ארגנטינה כיבד הקיץ את זכרם של עשרות נפגעי הטרור שם בחותמת אירוע מיוחדת. החותמת מציינת מלאות 13 שנה להתקפת הטרור ובמרכזה מגן דוד קטן.

אמיתית". מבחינת ההלכה היהודית הכל כשר, ודניאל יעקב ראדקליפ, אכן ממוצא יהודי. לדניאל ראדקליפ ניסיון קולנועי כבר מילדותו, שכן בהיותו תלמיד ביה"ס נבחר לשחק בסרט טלביזיה בתפקיד דוד קופרפילד (הילד). הסרט הראשון בו מופיע דניאל בדמותו של הרי פוטר הוקרן כבר בשנת 2001. דניאל נבחר לככב בו לפי המלצתה של השחקנית ג'ימי לי קרטיס, בתו של השחקן היהודי טוני קרטיס. אספני יודאיקה שיחליטו לאסוף בולי הרי פוטר, חייבים להקפיד ולבחור אך ורק את אלה שהונפקו לפי הסרטים בכיכובו של דניאל ראדקליפ.

עוד "נקודה" יהודית

כאמור, זכותו של הרי פוטר בפנתיאון היודאיקה, היא בגין הפן הקולנועי, וכאן יש להוסיף את העובדה שהסרטים לפי ספרי הרי פוטר הופקו ע"י חברת "האחים וורנר" ושמם אכן מודפס לעיתים על-גבי גיליונות הזיכרון עם בולי הרי פוטר. מרשימים במיוחד הם גיליונות הזיכרון שהנפיקה טייוואן במקביל להקרנת הסרט "הרי פוטר והאסיר מאזקבאן". בכל גיליונות שישה בולים עם תמונות מסרטים שונים. הגיליונות הופיעו גם ע"ג מעטפות יום ראשון ב-2004 ו-2005.

באנגליה, מולדתו של הרי פוטר, הופיעה סידרת בולים לרגל הופעתו של הספר השביעי והאחרון, אולם בולי הרי פוטר האנגליים לא יתאימו לאספני יודאיקה, שכן הדמויות לקוחות מן הספר ולא מן הסרטים. בצרפת לעומת זאת הונפק קונטרס בולי הרי פוטר, על-פי הדמות שבסרטים.

חגיגת ההנפקות הבולאיות עם דמותו של הרי פוטר, טרם נסתיימה, וצפויים, ללא ספק, בולים כאלה במדינות רבות נוספות המבקשות נושאים פופולאריים להנפקת בולים.

הרי פוטר

כוכב חדש ביודאיקה

אספני יודאיקה משתמשים לא מעט בביטוי הקדוש "הפיל והבעיה היהודית", שכן הם בתצפית מתמדת אחרי פריטים, שאולי, אולי, אפשר לגלות בהם שורשים יהודיים כלשהם, ובכך להעשיר את אוספי יודאיקה. אודה ולא אבוש, שעם הופעתם של ראשוני הספרים של הסופרת האנגלייה רולינג שזכו להד עולמי יוצא דופן והביאו להנפקת בולים מיוחדים, התעורר בי רצון עז למצוא קשר כלשהו לנושא היהודי ולהכשירם ליודאיקה.

ואכן מצאנו. לא בתוכן הספרים ולא בשמה של הסופרת, ולא בגיבור הספר, כי אם בגיבור הסרטים. הנקודה היהודית של הרי פוטר טמונה במוצאו של השחקן המגלם את דמותו בסרטים שהופקו בהצלחה רבה על פי הספרים של רולינג, הלא הוא השחקן הצעיר דניאל יעקב ראדקליפ, בן לאם יהודיה.

דניאל הצעיר נולד באנגליה ביום 21 ביולי 1989, לאביו אלן ראדקליפ ואימו מרשיה גרישאם, שהיא ממוצא יהודי. הסבתא, פטריציה ג'יקובסון, התפארה פעם בראיון לג'ויש קרוניקל", שהייתה "סבתא יהודיה

המוזיאון היהודי בבלגיה

ביום 18 ביוני 2007 הונפקה בבלגיה סידרה בת שלושה בולים שהוקדשה למוזיאונים קטנים. אחד מבולי הסדרה הוקדש למוזיאון היהודי של בלגיה.

במוזיאון שבבריסל (1000 – Rue des Minimes 21), יש אוסף גדול ומגוון של חפצים, מסמכים וספרים המתארים את תולדות היהודים בבלגיה. בנוסף, קיים במוזיאון אוסף של יצירות אומנות מעשה ידיהם של אמנים יהודיים דוגמת פליקס נוסבאום ושארל סמואל.

בבול מתוארת נטלה לנטילת ידיים ששימשה את הלווים בבית הכנסת על מנת לצקת מים על ידי הכוהנים לפני ברכת כוהנים. על הנטלה רשום שמו של דוד מאיר לוי, ככל הנראה מי שתרם את הנטלה לבית הכנסת, ומצוירים אריה וכד לנטילת ידיים.

ברקע הגיליון השלם, המכיל עשרה בולים, מופיעה חזית בית הכנסת "בית ישראל" שבבריסל. כאשר נסגר בית הכנסת בשנת 2004, נתרמו הרהיטים וחפצי הקודש למוזיאון היהודי, שם שוחזר בית הכנסת ומהווה את המוצג המרכזי של המוזיאון.

לזכר מגורשי אסטוניה / יעקב קפלן

המערבית, לאורל הצפוני, ולרוסיה הצפונית. תשעים ושבעה אחוזים מהגברים נספו, חלקם הקטן נורה למוות ורובם מתו מקור, מרעב וממחלות.

בין המגורשים הייתה גם אוכלוסייה יהודית, ולמעלה מעשרה אחוזים מן היישוב היהודי באסטוניה גורשו לברית המועצות. יחסית למספרם באוכלוסייה, גורשו יהודים במספר העולה פי עשרה על זה של יתר הלאומים (אסטונים, רוסים, שבדים ואחרים).

בבית העלמין היהודי של טאלין הוקמה לזכר האירוע הקשה אנדרטה משיש שחור ועליה כתוב בעברית ובאסטונית "לזכר הגולים 14 VI 1941".

בבול, שהונפק במתכונת של גיליונית זיכרון, מתוארים קווי מסילת הברזל שהובילה את המגורשים אל מותם במזרח. הפרח המופיע בבול הוא פרח הדגניה (פרח שיפון), הפרח הלאומי של אסטוניה.

הבול מנציח גם את זכרם של האיגרים-פינים, שגורשו מאדמתם ע"י הנאצים בזמן מלחמת העולם השנייה, ומצאו מקלט על אדמת אסטוניה. בתום המלחמה, בשנים 1947-1950 הוגלו רבים מהם על ידי הסובייטים.

הדואר האסטוני הנפיק ביום 14 ביוני 2007 בול לזכר ההגליה ההמונית הראשונה של תושבי אסטוניה על ידי הכובש הסובייטי, שהחלה ביום 14 ביוני 1941. כידוע, נכבשה אסטוניה על ידי ברית המועצות בקיץ 1940 (סיוון ת"ש) כחלק ממימוש ההסכם בין ברית המועצות וגרמניה הנאצית, ההסכם הידוע בשם "חוזה מולוטוב – ריבנטרופ". באותו יום נאסרו כאחד עשר אלף איש והוגלו לחבל נרים שבסיביר

S. E. P. A. C

Small European Postal Administrations Cooperation

ביום 1 באוקטובר 2007 יונפקו הבולים המשותפים הראשונים שיזמה ההתארגנות האירופאית של מנהלות הדואר הקטנות

מאת: משה רימר

בשנה החלו דיונים מעשיים לקראת הנפקה משותפת של בולים חדשים, ובשנת 2006 עוצב הלוגו של הארגון.

sepac

שנת 2007 היא השנה הראשונה בה יונפקו בפועל בולים הנושאים את הלוגו של הארגון. אין הכוונה להנפיק בולים בעלי עיצוב דומה בכל המדינות, אלא להנפיק בול אחד בכל מדינה שיעסוק בנושא בו בחרו חברות הארגון. השנה הוחלט להנפיק בול בנושא "נופים". הודעה על כך נמסרה בתערוכת "אסן", והבולים יונפקו ביום 1 באוקטובר 2007. ביוזמה זו ישתתפו השנה אחת עשרה מחברות הארגון.

חברות הארגון מקוות כי ההתארגנות שלהן תזכה להצלחה דומה לזו שזכו בה בולי אירופה בעבר. לא נותר אלא להמתין ולראות כיצד יתפתחו הדברים בשנים הקרובות.

הנפקת בולים בעלי נושא משותף העתידה להתרחש בתחילת חודש אוקטובר השנה, מעלה את שיתוף הפעולה בין מנהלות הדואר הקטנות של אירופה למדרגה חדשה, ומפנה את תשומת הלב להתארגנות שהתנהלה עד כה מחוץ לאור הזרקורים של הבולאות העולמית.

מעט היסטוריה

בשנת 1994 התארגנה ביוזמתו של פאולו דה רוסה, סוכן בולאות אירופי, ועידה של מנהלות הדואר הקטנות אותן ייצג. מטרת הוועידה הייתה לדון בבעיות המשותפות לאותן מדינות, ולקדם את שיתוף הפעולה ביניהן. הצלחת הוועידה הראשונה עודדה את הנציגים ליזום מפגש שנתי קבוע ולמסד את קשרי העבודה השוטפים בין ארגוני הדואר.

בשנת 1998, בעקבות מחלוקת עם חברת "אפינסה", שהשתלטה על עסקיו של פאולו דה רוסה, החליטו נציגי מנהלות הדואר הקטנות של אירופה להתארגן באופן עצמאי, ולהקים ארגון חדש שיתאם את פעילותם המשותפת.

הארגון החדש, שנקרא בשם SEPAC (ראשי תיבות של "שותפות של מנהלות דואר אירופאיות קטנות"), קיים את המפגש הראשון שלו בשנת 1999.

חברות הארגון

על פי הכללים שנקבעו, רשאית להצטרף ל SEPAC כל מנהלת דואר שתענה על ההגדרות הבאות:

1. היא ממוקמת ביבשת אירופה.
2. היא עצמאית.
3. השוק הבולאי המקומי שלה קטן, כך שלמעלה ממחצית הלקוחות הבולאיים שלה מתגוררים מחוץ לגבולות המדינה.

נכון להיום, רשימת החברות בהתאגדות החדשה כוללת את שלוש עשרה מנהלות הדואר הבאות: איי אלנד, איסלנד, גיברלטר, גרינלנד, גרנסי, ג'רסי, לוקסמבורג, ליכטנשטיין, מלטה, האי מאן, מונקו, סאן מרינו, ואיי פראו.

הפעילות המשותפת

מאז ההתארגנות בשנת 1998 התמקדה הפעילות בעיקר במפגשים שנתיים, ובדיונים בהן ניסו לגבש דרכים לשיתוף פעולה. בשנת 2005 הוגדלה תדירות המפגשים, והם החלו להתקיים בקצב של פעמיים

נשיא עם בולים

ממכתב ברכה שהופץ על ידי נשיא האקדמיה האירופאית לבולאות עולה כי בקהל חובבי הבולאות ניתן למנות גם את ניקולה סרקוזי, נשיא צרפת החדש שנבחר לאחרונה לתפקיד החשוב. מר סרקוזי אוסף בולים זה למעלה מעשרים שנה.

רפאל לבנת, ישראלי המתגורר בפריז, חבר האקדמיה הבולאית של צרפת, נוהג זה מספר שנים לשלוח לסרקוזי עותקים ממאמרים אותם הוא מפרסם, וזוכה במכתבי תודה אישיים. כך למשל בשנת 2004, בזמן שסרקוזי שימש בתפקיד שר הפנים של צרפת, שלח אליו רפי לבנת, עותק מן המאמר שפרסם שנה קודם לכן בעיתון Timbres magazine, מחשובי העיתונים הבולאיים של צרפת. במכתב התשובה האדיב הודה סרקוזי על העיתון, וכתב כי גילה עניין רב במאמר שעסק בסדרת "דואר עברי".

לא נותר אלא להמתין עד שיונפק בול הנושא את דמותו של נשיא צרפת, ולצרף גם אותו לרשימה ההולכת וגדלה של "מדינאים עם בולים".

בולי תל אביב (י. צחור) בע"מ TEL-AVIV STAMPS. (Y. TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב
(Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

שניים סינים עם אלבום גדול

חוויה מביקור בשוק הבולים בעיר שנחאי שבסין

מאת: נמרוד דגני

מאז, אתרים אלו הופרטו. המסחר בבולים עבר לידיהם של סוחרים ויזמים, והענף כולו קיבל זריקת מרץ. הסוחרים הסינים, והאספנים הרבים מקרב המתעשרים החדשים, מקפיצים את מחירי הפריטים הסינים בפרט, אך לא רק, ללא כל סיבה נראית לעין. עודף כסף ועליה בביקוש גורמים לעליית מחירים תלולה. חשוב לציין כי במקביל לתופעה המבורכת של התעוררות הבולאות הלגיטימית חלה עלייה תלולה גם בכמות הזיופים של בולי סין.

המרדף אחר הבול

לאחרונה, הזדמנתי לשנחאי במסגרת עסקי, וביקשתי לנצל את הביקור לצורך רכישת שתי סדרות בולים הקשורות לאוסף "הברזים בבולים" ואוסף "המים" שלי. מחיר שתי סדרות אלו קפץ בשנתיים האחרונות באתרי מכירה אינטרנטיים מ 60\$ במוצע לסדרה, ל 180\$-200\$ ואף יותר.

עם בוקר, מצויד בתצלומי שתי הסדרות וברצון טוב של פקיד הקבלה במלון שכיוונו אותי לחנות בולים, יצאתי לדרכי. לא אלאה אתכם בכל מאורעות אותו היום, אך קשיי התקשורת, חוסר ההבנה ובעיות תרגום עשו את שלהם.

חציתי את שנחאי במונית לאורכה ולרוחבה שש פעמים, מסניף דואר אחד למשנהו, זאת בשל העובדה שכשמראים לאנשים ברחוב תצלומי בולים, הם מן הסתם שולחים אותך לסניף דואר...

הבולאות ואספנות הבולים בסין פורחות. דור של מתעשרים חדשים היכולים להשקיע בפריטים בולאיים, החשיפה באמצעות רשת האינטרנט לעולם המידע הבולאי, והפטריוטיות המוטבעת בדמם של הסינים - כל אלו תורמים את חלקם להתעוררות הרצון בקרב רבים מתושבי סין לשמור באלבומי הבולים שלהם את ההיסטוריה הבולאית של מדינתם.

שוו בנפשכם שגם אם רק פרומיל אחד מאוכלוסיית סין יתחיל לאסוף בולים מדי שנה, יהיו כמיליון וחצי מצטרפים חדשים... אני מניח שחוסר הידע העכשווי שלהם בשפה האנגלית קצת בולם את התופעה, אך השפעת הכלכלה הסינית בכל תחומי החיים שלנו, תשפיע ללא ספק על שוק הבולים העולמי ועל מחיריו, שיאמירו.

אינני כותב כאן כמומחה לבולאות הסינית, אך כל אלו העוקבים מקרוב אחר המגמות בבולאות העולמית, עדים להאמרת המחירים של פריטים סיניים, ובמיוחד של הפריטים מהשנים שקדמו לשנת 1967, שלהי תקופת שלטונו הפעיל של ה"ר מאו.

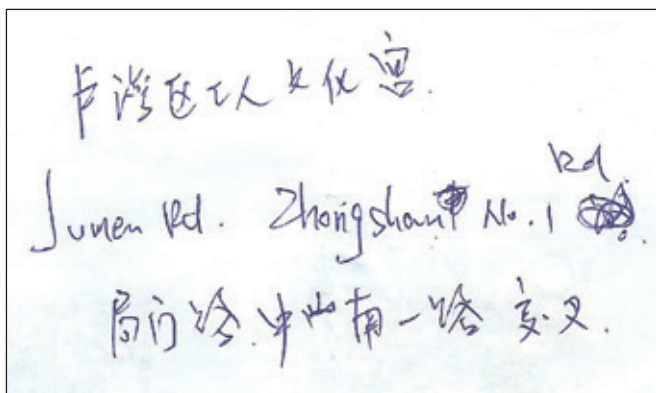
המסחר בבולים בסין

עד לפני שנתיים, עת ביקרתי בסין לראשונה, חנויות הבולים היו ממשלתיות. בולי אספנות נמכרו בסניפי דואר מרכזיים, עמוסי פקידים משועממים, נטולי סמכות, שכל שידעו לעשות היה לנקוב במחיר הקטלוגי בלבד. לא ניתן היה לסחור, אלא רק לרכוש.

מחייב מיקוח עיקש שהתנהל על גבי צג של מחשב כיס. פעם היה זה תורו של המוכר להקיש סכום, ופעם היה זה תורי לנקוב במחיר נגדי. בסיומו של המשא ומתן הייתי עם שתי הסדרות בתיקי ושלוש מאות שקלים חדשים פחות בארנקי. הצטלמתי למזכרת עם שני המוכרים, ויצאתי מהשוק כשאני מלווה במחיאיות כפיים של עשרות המקומיים שהיו עדים לעסקה המצוינת והחוויה האמיתית שעברתי.

מספר הערות והמלצות

רצוי לתכנן מראש אילו פריטים הנכם מחפשים, ולהביא איתכם לשוק צילום שלהם. אומנם זה מצמצם את יכולת המיקוח הפוטנציאלית, אבל פותר בעיות תקשורת. חובה להתמקח. יש להציע סכום נגדי של כ-25-35% מהמחיר המקורי הנדרש, ואף אם המחיר יעלה, והוא יעלה, אין סיכוי שלא תתבצע מכירה, פשוט לא יתנו לכם ללכת. ככל שאני ראיתי, יש בשוק פריטים סיניים בלבד. אם בכוונתכם לנסות את מזלכם ולחפש פריטים בין הדוכנים, חובה להגיע עם מלווה שיתרגם, אחרת הסיכוי שמישהו יבין מה רצונכם קלוש. אין שום סיכוי לקבל תעודות הערכה במקור, ואין טעם לדרוש זאת. ממילא הן תהינה כתובות בסינית וגם אותן ניתן לזייף. לטובת אלו מכס שיגיעו לשנחאי, ומתוך כוונה לחסוך לכם את עלויות החיפוש, אני מצרף את מפת העיר ועליה סימון השוק, ובנוסף, את פתק ההדרכה בסינית עבור נהג המונית.

בסיניים עצמם אין דוברי אנגלית. יש להיעזר בלקוחות שיוכלו לתרגם. כאן המקום לציין שבסין רצוי לפנות בבקשות תרגום לצעירים בשנות העשרים לחייהם, ובמיוחד לנשים. מסתבר שיש להן גם יותר רצון לעזור וגם את היכולת לעשות זאת.

תוך כדי חיפוש, נשלחתי למשרדיה של "אגודת שנחאי לבולאות" (Shanghai Philatelic Federation), תליתי הרבה תקוות בכתובת זו, אולם התברר לי שהמדובר למעשה בחנות, אולי חנות של האגודה, בה מוצעים למכירה פריטים חדשים יחסית, מאמצע שנות התשעים ואילך, שמחירים והדרך להשגתם קלה ממילא, באתרי המכירה האינטרנטיים המוכרים לכולנו. הפריטים הבולאיים הוצגו למכירה בתוך דלפק זכוכית מאורך, שמאחוריו ישבו שלושה מוכרים נטולי יכולת לתקשר. למרות אכזבתי מן המקום, בכל זאת יצאתי נשכר מהביקור שם, כי הם הפנו אותי ל Stamp Market בקצה השני של העיר. למוד ניסיון, דאגתי הפעם לבצע הצלבה לכתובת החדשה שניתנה לי, בסניף הדואר שממול לאגודה.

שוק הבולים בשנחאי

שוק הבולים הוא מקום שאני ממליץ מאוד לבקר בו. השוק מקורה, והוא משתרע על פני קומה אחת ששטחה כשטח אולם ספורט ענק. בחצר שבחזית המבנה מוצבים כחמישים דוכנים למכירת אלבומים. האולם עצמו מהווה אנטיזזה לסדר והניקיון המצופים משוק בולים. הקירות נצבעו בלבן לפני שנים רבות, הכל מסביב נראה מאולתר, התאורה מינימאלית, באולם שוררת אפלולית וכמובן שאין מיזוג. שטוף זיעה הנך עובר בין עשרות ומאות דוכנים לממכר בולים ופריטי בולאות וגם הרבה דוכנים המציעים שטרות ומטבעות. כל ביתן שכזה, שגודלו המקסימאלי הוא כ-2 מ' X 2 מ' ואף פחות מכך, כולל דלפק בחזית, כספת וארון מאחור. מאחורי כל דלפק מצטופפים המוכרים (שאינם דוברי אנגלית). בקיצור - נראה כמו שוק ירקות, אבל מוכרים שם בולים.

שובל של עשרים מתעניינים וסקרנים ליווה אותי עם כניסתי לאולם, והם לקחו גם חלק פעיל בתהליך הרכישה. את הבולים שיחפשתי מצאתי כבר בדוכן הראשון. מהר מאוד התברר לי שהמסחר במקום

שוקולד!!!!

אין כמו שוקולד, הממתק האולטימטיבי! כך בדיוק חושבים אנשי שירות הבולאי של שבדיה, והם החליטו להנפיק ביום 27 בספטמבר 2007 סידרה בת חמישה בולים המוקדשת לתענוג המתוק.

כאשר הגיעו ראשוני הכובשים הספרדים ליבשת אמריקה בראשית המאה השש עשרה, ופגשו את בני העמים המקומיים, התגלו להם חידושים רבים ומופלאים. הם גילו את תפוח האדמה, ואת העגבנייה. הם גילו את הטבק, והם גילו כי לאצטקים היה מין משקה מעורר מוזר ומר במיוחד.

האצטקים הסבירו לספרדים כי הם מכינים את המשקה מאבקה שהם מפיקים מפולים של צמח לו הם קוראים "צ'וקו", שפירושו "מר" (היום אנחנו קוראים לצמח הזה קקאו). הם מערבבים את אבקת ה"צ'וקו" במים, או בשפת האצטקים, "אטל", ומקבלים משקה ששמו "צ'וקואטל", כלומר "מים מרים".

האצטקים נהגו לשתות את המשקה הזה, למרות מרירותו, בגלל סגולותיו המעוררות. במיוחד שתו אותו לפני יציאה לקרב, מאחר והמשקה הוסיף אנרגיה ללוחמים והמריץ אותם לפעולה. מלך האצטקים נהג לשתות כחמישים כוסות של צ'וקואטל מידי יום.

הספרדים אימצו בשמחה את המשקה, אולם התקשו מאוד להגות את השם המוזר. עם הצ'וקו הם עוד הסתדרו, אבל הסיומת "אטל" הסתבכה להם בלשון. הם החליפו את סדר האותיות וקראו למשקה בשם "צ'וקואטל", ולאחר שינוי קל נוסף, "צ'וקולאט".

פולי הקקאו הראשונים שהובאו לאירופה היו יקרי מציאות, ומשך שנים רבות נחשב השוקולד למשקה יוקרתי שנועד לעשירים בלבד. האירופאים לא אהבו את המשקה המריר, והוסיפו לו סוכר על מנת להמתיקו.

רק בתחילת המאה התשע עשרה נמצאה הדרך להפוך את השוקולד למוצק, וכך באו לעולם חפיסות השוקולד המוכרות לנו כיום.

לעג על ההנפקה המוזרה, וטענות נשמעו כנגד השירות הבולאי האמריקאי על הצירוף המוזר. התברר, כי אין המדובר בטעות, וכי הספינה המצוירת על הבול שוחזרה בנובמבר בשנת 1883, והפליגה עם צוות חותרים של 12 איש לתערוכה העולמית שהתקיימה באותה שנה בשיקגו.

מאה שנים לוועד האולימפי פינלנד

ביום 24 באוגוסט 2007 הנפיק הדואר בפינלנד בול לציון מלאת מאה שנים להקמת הוועד האולימפי המקומי. העיצוב המעניין מציג את להבת הפיד בדמות דגל פינלנד המוקף בצבעי הדגל האולימפי.

האריות שבחבורה

כחלק ממסע הסברה שנועד לשמר את חיות הבר במדינה, הנפיק השירות הבולאי של בוליביה ביום 20 ביולי 2007 שני בולים המתארים את דמותם המרובת והמפחידה של אחד של היגור והפומה.

הויקינגים באים הויקינגים באים

בשנת 795 הופיעו הויקינגים מול חופי אירלנד. הלוחמים הסקנדינבים הגיעו על מנת לשדוד את הזהב שנאסף במנזרים ולגזול את רכושם של הכפרים, תוך שהם הורגים ללא היסוס את כל מי שהעז לעמוד בדרכם. למעלה ממאתיים שנה נמשכו פשיטות השוד והרצח של הויקינגים, עד אשר גורשו סופית מחופי אירלנד.

למרות מעשיהם הנוראים, הותירו הויקינגים בקרב האירים גם זיכרונות טובים, של תקופות בהן התערו הויקינגים בקרב עמי הארץ, שחרו עם הקלטים תושבי אירלנד, וקיימו מערכת יחסים של חילופי תרבות וידע.

בשנת 1962 התגלו בדנמרק שרידיה של ספינה ויקינגית גדולה, שנבנתה בדבלין שבאירלנד בשנת 1042. בשנת 2004 הוחל בשחזור הספינה, ובקיץ השנה היא הושקה.

צוות של 65 אנשים הפליג בספינה מדנמרק לאירלנד, תוך שחזור מסעה המקורי של הספינה חזרה למקום בנייתה. הספינה עתידה להיות מוצגת במוזיאון הלאומי של אירלנד עד קיץ 2008, אז תשוב הספינה ותפליג חזרה לדנמרק.

דואר אירלנד הנפיק ביום 7 באוגוסט בול מיוחד המציין את מסעה של הספינה המשוחזרת.

אין זו הפעם הראשונה בה מונפקים בולים מיוחדים המציגים ספינה ויקינגית משוחזרת. אחד המקרים המפורסמים ביותר אירע בשנת 1925, כאשר הונפק בארצות הברית בול לציון מלאת 100 שנים להגעת ראשוני המהגרים מסקנדינביה לארה"ב. בבול הופיעה ספינה ויקינגית עתיקה, כשהיא מניפה על חרטומה את דגל ארצות הברית. העיתונות הבולאית שפכה קיתונות של

רואה אותך ממטר

השיטה המטרית, הנהוגה כיום בכל מדינות העולם (למעט ארה"ב, ליבריה ומיינמאר), הומצאה בצרפת בסוף המאה התשע עשרה. המטרה הייתה להחליש את מעמדם של האצילים, על ידי פיתוח שיטת מדידה פשוטה שכל שכבות העם יוכלו להבינה. לציון מלאת מאה שנים לאימוץ השיטה המטרית בדנמרק, הנפיק הדואר ביום 22 באוגוסט 2007 בול מיוחד.

ארבעים שנה להקמת צבא סינגפור

לאחר יותר ממאה שנות שלטון בריטי, הפכה סינגפור בשנת 1965 למדינה עצמאית. אחת מדאגותיה הראשונות הייתה להקמת צבא עצמאי שיחליף את הכוחות הבריטיים הנסוגים. בשנת 1967 חוקק חוק המחייב את כל הגברים במדינה לשרת בצבא. לציון מלאת ארבעים שנה להקמת הצבא הונפקה ביום 2 ביולי 2007 סידרה בת ארבעה בולים.

קונכיות בפיג'י

דואר פיג'י הקדיש ביום 27 ביוני 2007 ארבעה בולים לטבע המקומי.

מטאוריט עתיק באדמת ארגנטינה

באזור קמפו דה סאלו שבארגנטינה מפוזרים על פני השטח אין ספור פיסות מתכת בגדלים שונים. תיאורים ראשונים של התופעה ידועים מן המאה השש עשרה, ולאחרונה קבעו מדענים בהסתמך על בדיקות פחמן 14 כי גושי הברזל והניקל הם שרידיו של מטאוריט ענק שהתפורר עם כניסתו לאטמוספירה והתפזר על פני הקרקע לפני כארבעת אלפים שנה.

המטאוריטים הוכרזו כערך טבע מוגן, אולם למרות זאת קיים מסחר לא חוקי באוצרות הטבע האלו. דואר ארגנטינה מפנה את תשומת הלב לתופעה המעניינת בעזרת גיליונית זיכרון שהונפקה ביום 28 ביולי 2007.

נופים מעוררי השראה בשווייץ

סידרה בת ארבעה בולים שהונפקה על ידי דואר שווייץ ביום 6 בספטמבר 2007 התמקדה בנופים אשר שימשו כמקור השראה ליצירות של סופרים בריטים. אחד הבולים מוקדש לנופי ההרים ששימשו השראה לספר "פרנקנשטיין" של הסופרת מרי שלי.

מועדון הבולאים בקלדוניה החדשה

קלדוניה החדשה, טריטוריה צרפתית מעבר לים, הנמצאת בדרום האוקיינוס השקט, מציינת מלאת שישים שנה למועדון הבולאים המקומי. המועדון הוקם בשנת 1947 בעיר הבירה נומיאה, ומרכז מאז את הפעילות של חובבי הבולים באי. השירות הבולאי של קלדוניה החדשה מזמין את כל מי שמזדמן לאי להגיע למפגשי המועדון, המתקיימים פעמיים בכל חודש.

חריש עמוק באי מאן

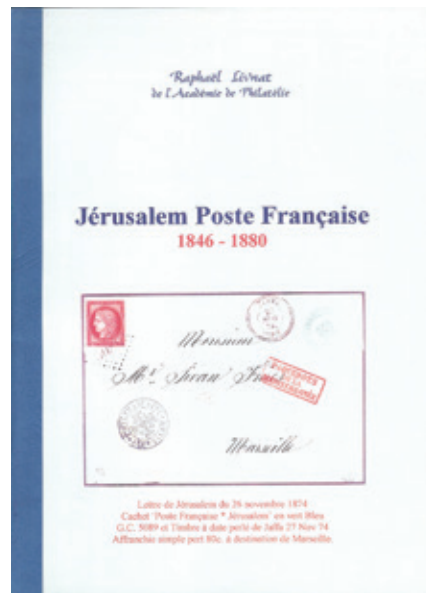
ביום 1 בספטמבר 2007 הונפקה באי מאן סידרה בת חמישה בולים המוקדשת לעבודת החריש. ציורי הבולים מדגימים שיטות שונות של חריש, ידני וממוכן. בול שישי בסדרה, ועליו הלוגו של SEPAC (ראה כתבה בעמוד 22) יונפק ביום 1 באוקטובר 2007.

הדואר הצרפתי בירושלים

1880-1846

רפאל לבנת

חברת חדשה בת 32 עמודים שיצאה לאור בצרפת במאי 2007, והכתובה בצרפתית, מופיעה עבודת מחקר שפורסמה על ידי רפאל לבנת, חבר האקדמיה הפילטלית של צרפת.

המחקר מתמקד בראשית פעילותו של הדואר הצרפתי בירושלים, בין השנים 1846 עד 1880. רפי לבנת מבחין בתקופה זו בין שני פרקים מוגדרים, בכל הקשור לאופן בו פעלו שרותי הדואר הצרפתיים בירושלים:

התקופה שבין שנת 1846 ועד יולי 1852

משרד הדואר הצרפתי בעיר ביירות שבלבנון נפתח ביום 16 בנובמבר 1845. כשלושה חודשים לאחר מכן, בחודש פברואר 1846, הקימו שניים שתושבי ביירות, סאנטלי ומיסיארלי, שירות דואר שקישר בין ירושלים ומשרד הדואר הצרפתי בביירות. היה זה שירות הדואר הציבורי הראשון שנפתח בירושלים, והוא הופעל על ידי סוכן.

התקופה שבין יולי 1852 ועד שנת 1880

ביום 20 ביולי 1852 נפתח משרד הדואר הצרפתי בעיר יפו, וסאנטלי מביירות מונה כסוכן של המשרד ביפו. כתוצאה מכך הפסיק

סאנטלי את קשרי הדואר בין ירושלים וביירות, והעביר את המכתבים מירושלים לסוכנות הדואר ביפו.

בתקופה זו החל הדואר הצרפתי בירושלים להחתים את המכתבים בחותמות שונות, המתוארות במחקר, תוך ציון התקופה בה היו בשימוש.

חותמת שהייתה בשימוש מחדש אפריל 1853
ועד נובמבר 1854

בשנת 1858 החל השימוש בחותמת הידועה בשם "צלב ירושלים", ושתוארה במשך שנים בפרסומים בולאיים כשייכת ל"דואר קונסולארי". על פי מסמכים שנמצאו בארכיונים צרפתיים, מוכיח המחבר כי סוכנות הדואר בירושלים לא הייתה מעולם תחת אחריות קונסולארית, ותואר זה אינו הולם את מעמדה.

הדואר הצרפתי בירושלים פעל תחת אחריותו של מנהל דואר ביפו, תחילה על ידי סאנטלי, ולאחר שנפטר, על ידי מרטין דאמיאני. סוכנות דואר זו נסגרה בקיץ 1880.

בעבודת המחקר מוצג מבחר של מכתבים נדירים, הנושאים על פניהם את החותמות השונות, וכן ביול המדגים תעריפי דואר שונים. המחבר מדגיש את פרק הזמן בו היה כל צירוף של בולים וחותמות בשימוש, ומעבודתו עולה שצירופים מסוימים שימשו כעשרה חודשים, אחרים כשלושה וחצי חודשים, וכך הלאה.

ראוי לציון מכתב שנשלח מירושלים ביום

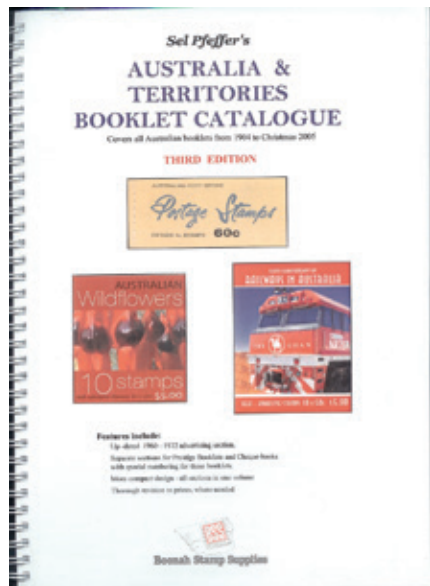
23 בדצמבר 1854. על גבי המכתב הוטבעה חותמת ירושלים (טיפוס II), שזה היה היום הראשון בו הוכנסה לשימוש, וכן חותמת יפו שזה היה היום האחרון בו הייתה בשימוש. הרכב זה של שתי חותמות יחד על אותו מכתב היה אפשרי יום אחד בלבד.

קטלוג קונטרסי הבולים של אוסטרליה

2005-1904

+ השלמה לשנת 2006

סל פפר

המהדורה השלישית של קטלוג קונטרסי הבולים של אוסטרליה והטריטוריות התפרסמה במתכונת של חוברת בת כמאה ושבעים עמודים. בנוסף, התפרסמה חוברת נפרדת בת כעשרים עמודים ובה פירוט הקונטרסים שהונפקו בשנת 2006.

המדובר בפרסום היוצא לאור על ידי סוחר בולים אוסטרלי המתמחה בתחום זה, והכולל את מחירי הפריטים המפורטים בו.

אספנים המעוניינים לאסוף באופן שיטתי את הקונטרסים של היבשת הדרומית, ימצאו בחוברת זו אוצר בלום של ידע מפורט על הפריטים עצמם ועל נסיבות הנפקתם.

הקונטרסים הראשונים הונפקו באוסטרליה

פרטיות. במכרז שפורסם זכתה חברת פרסום מקומית, שהתחייבה לשלם לדואר 800 לירות סטרלינג (שווה ערך למאה אלף דולר בערכים עדכניים) לשנה תמורת הזכות להדפיס מודעות פרסומת מאחורי הבולים. שורה של כעשרים חברות פרטיות מבריטניה וניו זילנד הצטרפו ליוזמה, ופרסמו מודעות מטעמן בהן מפורטים מוצרים שונים. חלק מן החברות הסתפקו בפרסומת אחת, בעוד אחרות פרסמו מספר מודעות שונות. הגדילה לעשות חברת Sunlight הבריטית, יצרנית של סבון כביסה, שפרסמה לא פחות משישים פרסומות המשבחות את התאמתו של הסבון המעולה שלה לכל מטרה שהיא, מכביסה ועד רחיצת ידיים, משטיפת שיער נשים ועד לרחיצת כלבים.

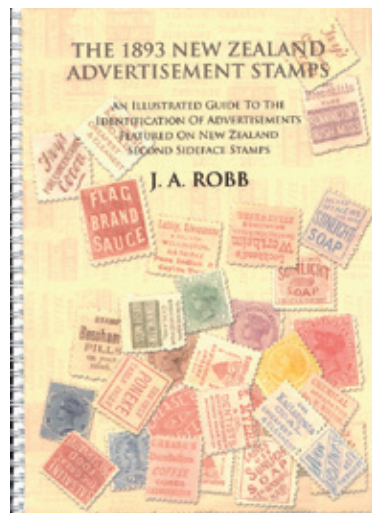

סבון "אור השמש" הוא ללא נשים משתמשות בסבון תחרות עבור כלבים "אור השמש" לשטיפת השיער

הבולים הראשונים עם הפרסומות הוצגו לראשונה למכירה בבתי הדואר בחודש פברואר 1893, ומיד נתקלו בהתנגדות עזה מצד ציבור הלקוחות. עיקר ההתנגדות הייתה סביב העיקרון של שימוש בתשתית של שירות ציבורי דוגמת הדואר לקידום אינטרסים פרטיים של חברות מסחריות. העיתונות של התקופה ליבתה בסדרה של מאמרים תוקפניים את המסע כנגד היוזמה, וכדי להוסיף שמן למדורה צצה שמועה ולפיה הדיו, בה השתמשו להדפסת הפרסומות, רעילה, ועלולה לפגוע באדם שמלקק את צד הדבק של הבול על מנת להדביקו על גבי המכתב. הכעס הציבורי עשה את שלו, ובחודש ספטמבר 1893, כשבעה וחצי חודשים לאחר תחילת השימוש בבולי הפרסומת, הודיע הדואר על ביטול היוזמה והפסקת הפרסום. הניסיון הממוסד הראשון להדפיס פרסומות על בולים בא אמנם אל קיצו, אולם בין מאות הפרסומות שהודפסו יכולים האספנים התמאטיים למצוא רבות העשויות לשמש אותם.

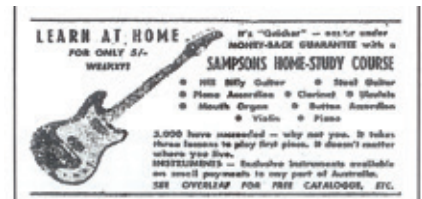
המחבר אינה נוחה מסוג זה של פריט, שכל מטרתו היא לרוקן את חשבונות הבנק של האספנים. הקונטרס הראשון מסוג זה הונפק באוסטרליה בשנת 1997, והתקבל ברגשות מעורבים על ידי האספנים. היא אמנם נמכר במחיר העולה על הערך הנקוב של הבולים שבו, וניכר היה שלא נועד לשימוש בולאי אמיתי, אולם הוא היה יפה, והאספנים התייחסו אליו בסלחנות כאל תופעה חד פעמית. הקונטרס המפואר השני הונפק בשנת 1998, השלישי בשנת 2002, ומאז החל שיטפון שהניב עד כה למעלה משמונים קונטרסים כאלו. המחבר אינו כולל קונטרסים אלו כחלק מהרשימה הרגילה, אלא מקצה להם מספרים נפרדים, בצד הקונטרסים הלא רשמיים וקונטרסים של "בולי סינדרלה".

בולי הפרסומת של ניו זילנד משנת 1893 ג'יימס א. רוב

בחוברת בת כמאה וחמישים עמודים, מודפסת בצבע מלא, מפרסם המחבר תוצר של עבודת מחקר מרשימה ומרתקת, המאפשרת לקורא להציץ אל עולמם של תושבי ניו זילנד בסוף המאה התשע עשרה, כפי שהם משתקפים בפרסומות שהודפסו על צידם האחורי של בולי המדינה. הסיפור התחיל בשנת 1891, ביוזמה שהעלה מנהל הדואר של ניו זילנד ולפיה ינוצל צידם האחורי של הבולים להדפסת פרסומות

בשנת 1904. בולים בערך כולל של שני שילינג, שנלקחו מתוך גיליונות בולים רגילים, הוצמדו בעזרת סיכת שדכן בין שתי פיסות קרטון ועליהן כיתוב מינימאלי. עם השנים החלו להדפיס על כריכת הקרטון הנחיות והסברים לגבי תעריפי הדואר. בשנת 1952 שוכללה שיטת הייצור של הקונטרסים, ובמקום סיכת השדכן החלו לתפור את שולי הקונטרס. בשנים 1960 - 1973 החל דואר אוסטרליה לשלב בין גיליונות הבולים שבקונטרס דפי ביניים ועליהם פרסומות מסחריות והודעות של גופי הממשל האוסטרלי. סה"כ הודפסו עם השנים למעלה ממאתיים פרסומות שונות, ובקטלוג מפרט המחבר את כל הפרסומות ומביא את תמונותיהן. חלק זה של הקטלוג שימושי במיוחד עבור האספנים התמאטיים, היכולים לאתר בו חומר בולאי מעניין בתחום אותו הם אוספים.

פרסומת לקורס ללמוד גיטרה

פרסומת המעודדת גיוס לצבא

בחודש מאי 1973 הופסק השימוש בקונטרסים. כתשע שנים מאוחר יותר, בשנת 1982, חודשה הנפקת הקונטרסים, שנועדו למכירה באמצעות מכונות מכירה אוטומטיות. רק בשנת 1988 החלו להנפיק קונטרסי בולים למכירה באשנבי הדואר. הקונטרסים החדשים היו בעלי כריכה צבעונית, עם ציורים במגוון נושאים, והם המהווים עבור האספנים התמאטיים מקור מצוין לחומר בולאי תמאטי. תשומת לב מיוחדת מקדיש המחבר לקונטרסים המפוארים. ניכר כי רוחו של

27.8.2007
חותמת יום ההופעה
המובחרים למילואים

27.8.2007
חותמת יום ההופעה
מחוות יהדות מרוקו
לבית המלוכה

27.8.2007
חותמת יום ההופעה
השומר

27.8.2007
חותמת יום ההופעה
מועדים התשמ"ח

15.7.2007
חותמת אירוע
שלושים שנה לקצרון

9.9.2007
חותמת אירוע
חנוכת בית התאחדות
הקבלנים והבונים

5.9.2007
חותמת אירוע
התפלת מים בישראל

4.9.2007
חותמת אירוע
יריד הבולים
ספטמבר 2007

27.8.2007
חותמת יום ההופעה
100 שנה לתל אביב

27.8.2007
חותמת יום ההופעה
"הבול שלי" כחול לבן

ביום 3 בספטמבר הונפקה בלוקסמבורג גיליונית זיכרון ועליה ריצפת פסיפס מפוארת, שריד לוילה רומית מן המאה השלישית לספירה.

בפסיפס מתוארות המוזות, תשע במספר, שהיו מלוותיו של האל אפולו. הן היו מוכשרות ביותר, וכל אחת מהן הייתה מופקדת על אחת מהאומנויות:

- **מלפומנה** - טרגדיה.
- **טרפסיכורה** - מחול.
- **אראטו** - שירת אהבה.
- **פוליהימניה** - שירי תהילה לאלים.
- **אוראניה** - אסטרונומיה.
- **קליאו** - היסטוריה.
- **אוטרפה** - מוזיקה ונגינה בחליל.
- **תאליה** - קומדיה.
- **קאליופה** - שירה אפית.

במרכז, יחד עם קאליופה, מופיע המשורר הדגול, הומרוס. המוזות נתנו את שמן ל"מוזיקה", ומקדשן, מקום משכן של האומנויות, כונה "מוזיאון".

9.9.2007
חותמת אירוע
יובל 50 לבית הספר
האמריקאי הבינלאומי

2.10.2007
חותמת אירוע
יריד הבולים
אוקטובר 2007

H.S. PHILA

WE WANT TO BUY

רוצים לקנות

HOLOCAUST PHILATELIC MATERIAL

חומר פילטלי ממחנות K.Z.

PLEASE PHONE: 03-6957652 - FAX: 03-5178100

ה.ש. פילא בע"מ, ת.ד. 4933 ת"א 61040

רומנו בית מכירות

למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה,

נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל.

ניתן לעשות הזמנה בדאר.

סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER

מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790

בית טוב www.bait-tov.com

בולים בחבילות לפי נושאים ולפי מדינות,

בולי ישראל, חותמות, אלבומים ואביזרים.

שילחו 200 בולי ישראל משומשים כלשהם (לא שונים)
רחוצים, נקיים ולא פסולים, ותקבלו סדרות בולי חו"ל.

ת"ד 2275 בת-ים 59121, טל/פקס: 03-5535313

בולי גלעדי

בולי ישראל, חו"ל ונושאים

הופיע מחירון בולי ישראל 2006

בולי אוטונומיה פלשתינאית,

יבוא אלבומי (IMPORTA) והוויד

רח' אלנבי 76, ת"א, קומה ב', טל. 03-5163871

בולי מוגרבי

סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות,

בולי ישראל, יודאיקה, בולי אוטונומיה וכל מה שתבקש

מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים.

שעות הפתיחה: 13:30-10:00, 19:00-16:00 - בימי שלישי אחה"צ - סגור

רח' פינסקר 5, תל-אביב,

טל. 03-5289012, פקס. 03-5251240

NEGEV HOLYLAND STAMPS

- מתקיימות מכירות פומביות פעמיים בשנה

- המעוניין בקטלוג מתבקש לפנות אלינו

- מעוניינים תמיד בחומר למכירות פומביות או לקניה

- ISRAEL, INTERIM, BRITISH MANDATE,
OTTOMAN PERIOD, JUDAICA

- AUCTION ARE HELD TWICE A YEAR

Please write for a catalogue

Ask about special low vendor commission rates

P.O.Box 8101 - TRENTON NJ 08650 USA

E-mail: LEADSTAMP@VERIZON.NET

Phone: 609-298-2891

קונים בלבד !

קונים אוספים ולוטים של מעטפות ומכתבים

שעברו בדואר מפלשתינה וישראל

(לא מעטפות יום ראשון)

תשלום מידי

אמנות מוצרים בולאיים (ישראל) בע"מ

טל. 09-9512356

אוניסטמפס

בולי גרמניה, אנגליה, שווייץ,

צרפת, ישראל,

נושאים, יודאיקה ועוד.

קונים אוספים בולים ומטבעות

ת.ד. 32120 תל-אביב 61320,

טל. 03-5661077

אליק רינק

בולים ומטבעות וטלרד

קונה ומוכר

רח' הס 4 פינת אלנבי 35, ת"א ת.ד. 4124,

טל. 03-6297192, פקס. 03-5255131,

מען: 03-5227922

מוטי ברש בולי דיזינגוף

בולים - ישראל וחו"ל - מכירה, קניה, הערכה

מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים

המבחר הגדול בארץ!!

דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420,

טל. 03-5715228, 03-5251552,

פקס. 03-5715228

הספריה הבולאית

של התאחדות בולאי ישראל

הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה

לקהל הרחב ביום ה' בלבד בשעות 12:00-19:30

(ללא תשלום)

השאלת ספרים, קטלוגים, מגזינים וצילומי תצוגות -

לחברי ההתאחדות. עיון במקום - לקהל הרחב.

הכניסה חינם

רח' פינסקר 2, תל-אביב, קומה א',

טל/פקס 03-6295547

בולי האו"ם למען זכויות אדם, איכות סביבה ושלום עולמי יופי ואיכות בכפיפה אחת

מורשת עולמית - אמריקה הדרומית - 9 באוגוסט 2007

מן המניין - 9 באוגוסט 2007

דואר הומניטארי - 6 בספטמבר 2007

